

Introducere

Clisura Dunării este cel mai atipic teritoriu LEADER din a țară:

- Este situat la limita dintre 2 județe (Caraș Severin și Mehedinți) și la limita a 2 regiuni de dezvoltare din România (Vest-Banat și Sud-Vest Oltenia) având 5 comune din regiunea Vest și 3 comune din regiunea Sud-vest.
- Este situată la granița României cu Serbia - teritoriul GAL învecinează pe 103 km cu Serbia; Pe aceeași distanță se învecinează cu Fluviul Dunărea.
- Are comunități compacte de diferite etnii - sârbă (Svințița), cehă (Eibental, Gîrnic, Bigăr și Sfânta Elena);
- Este situat în defileul Dunării - de aici denumirea de Clisura Dunării;
- Este acoperit în întregime de Parcul Natural Porțile de Fier - arie naturală protejată;

Densitatea din teritoriul GAL este una dintre cele mai reduse din țară - **Clisura Dunării are o densitate de 13,87 locuitori pe km².**

Fiind o zonă izolată (la limită de județe și regiuni - cu distanțe între 30 și 100 km față de orașele reședință de județ și între 150 și 200 km față de centrele regionale) este supusă și riscului de marginalizare - risc care acutizează sărăcia zonei - 5 din cele 8 comune au IDUL mai mic de 55.

Teritoriul este o oază de frumusețe și natură neafectată de dezvoltările umane sau cu importante resurse naturale - 7 comune sunt cuprinse în întregime în cadrul Parcului Natural Porțile de FIER, Comuna Șopot are teritorii în Parcul Natural Porțile de Fier și în Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița. **Pe teritoriul GAL se găsesc 5 SITE-uri natura 2000.**

În acest context natural de o frumusețe inegalabilă în România și locuit de o diversitate etnică, de asemenea, unică mai ales ca formă de organizare și distribuție, GAL Clisura Dunării s-a constituit pentru a dezvolta teritoriul atât prin PNDR măsura LEADER cât și prin măsurile complementare de dezvoltare: PNDR - Măsurile non-LEADER, POCU, POIM, Strategia Dunării, Programul de cooperare România-Serbia, POR.

GAL s-a constituit ca un parteneriat care are o pondere a partenerilor privați și a organizațiilor societății civile de 72% - 23 de membrii din totalul de 32; în GAL sunt reprezentate 2 organizații ale minorităților naționale (cehe și rome) dar mai avem organizații care chiar dacă nu au caracter de reprezentare etnică sunt organizații compuse în întregime din etnici - Asociația Partener pentru Dezvoltare Svințița (100% etnici sârbi); 5 organizații GAL reprezintă interesele tinerilor (2 fiind situate în teritoriul GAL) iar președinția GAL este asigurată de o organizație de tineret - ARCS; o asociație reprezintă interesele femeilor pe lângă cele ale tinerilor; 5 organizații care au activități de protecția mediului; Unul dintre partenerii GAL este asociație de turism - care are membrii pensiuni turistice din regiune, de asemenea, pe teritoriul funcționează Asociația GAL Clisura Dunării care este organizație specifică pentru dezvoltarea teritoriului.

Pentru implementarea strategiei de dezvoltare GAL a prevăzut următoarele categorii de măsuri:

- Măsură - M4 - Servicii de bază pentru economie și pentru populația rurală (Centre comunitare multifuncționale); investiții în servicii sociale, investiții în centre multifuncționale;
- Gal are un criteriu de selecție a proiectelor accesibilitatea pentru grupurile vulnerabile și chiar dacă nu are un criteriu specific legat de minorități etnice - va avea una dintre cele mai mari ponderi de proiecte accesate de minoritățile etnice - datorită structurii etnice a teritoriului.
- Măsura - M5 - este dedicată schemelor de calitate și asocierii producătorilor locali. GAL are un criteriu de selecție proiectele depuse în parteneriat și are 4 dintre măsuri la care sunt eligibile ONG-urile sau cooperativele - care sunt forme asociative.

Toate măsurile GAL sunt complementare și se sprijină una pe cealaltă. Inclusiv intenția GAL de a re-depune proiectul de cooperare care a fost depus și declarat eligibil în perioada anterioară (ne-fiind implementat din lipsa timpului) este complementară și sinergică cu măsura de promovare a consumului de produse locale M5 a SDL.

Pentru implementarea SDL GAL va propune o echipă care va fi formată în cea mai mare parte din experții care au implementat SDL pe perioada anterioară de programare - Cel puțin 4 experți vor fi din perioada anterioară de programare - toți 4 având o experiență mai mare de 10 ani în implementarea de programe și proiecte și experiență specifică LEADER. GAL va angaja minim 5 experți cu un total de minim 22 ore/zi. Prin implementarea SDL vor fi create cel puțin 15 locuri de muncă la nivelul teritoriului.

SDL are inclus un criteriu de punctare care va asigura contribuția la obiectivele transversale. De asemenea, GAL va subcontracta un comitet arhitectural care va avea ca principal obiectiv aspectele ce țin de mediu și integrarea intervențiilor în mediul natural al Clisurii. De asemenea, GAL va cuprinde în bugetul propriu de funcționare sume pentru formarea populației pe teme de mediu și climă și pe formarea tinerilor în antreprenariat și antreprenariat social.

CAPITOLUL I - Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiza diagnostic

1. Prezentarea geografică și fizică

Clisura Dunării (Defileul Dunării) și lacul de acumulare Porțile de Fier formează un Teritoriu natural unic în lume datorită bogăției peisagistice, naturale și culturale de care este încărcat. Situat în partea sud-vestică a țării, acolo unde Dunărea formează cea mai impresionantă clisură din Europa, teritoriul GAL Clisura Dunării unește Regiunile de Dezvoltare Vest și Regiunea Sud-Vest și se învecinează la Sud cu Serbia, la est cu orașul Moldova Nouă, la vest cu orașul Orșova, la nord cu Munții Locvei și Almăjului și în sud-vest cu Podișul Mehedinți.

Teritoriul LEADER Clisura Dunării se întinde între coordonatele:

	Lat.	Lon.
Nord	44.50 13 51,	21.51 13 58
Sud	44.47 48 29,	22.16 34 58
Est	44.71 51 48,	22.38 15 54

Vest 44.67 19 49, 21.61 80 04, pe o suprafață de 97 451 ha.

Teritoriul Grupului de Acțiune Locală Clisura Dunării se suprapune parțial peste teritoriul administrativ a **două județe**, Caraș-Severin și Mehedinți și totodată peste teritoriul a 8 unități teritorial-administrative.

În alegerea teritoriului s-a ținut cont de unicitatea acestei zone și de faptul că toate aceste comunități situate între orașele Moldova Nouă și Orșova sunt într-o **continuitate teritorială, omogenă din punct de vedere fizic, economic, social și cultural**.

Teritoriul Grupului de Acțiune Locală Clisura Dunării se suprapune aproape în totalitate pe **teritoriul Parcului Natural Porțile de Fier**, fiind al doilea ca suprafață din țară, cuprinde 5 **rezervații naturale și arii de protecție specială avifaunistică (SCI și SPA)**.

Teritoriul GAL cuprinde 5 situri Natura 2000 (RO SPA 0026 - Cursul Dunării Baziaș - Porțile de Fier, RO SPA 0080 - Munții Almăjului Locvei, RO SCI 0206 - Porțile de Fier, ROSCI0031- Cheile Nerei - Beușnița, ROSPA0020 - Cheile Nerei - Beușnița), arii naturale protejate de interes european prin Directiva Păsări și Directiva Habitata a Comisiei Europene.

Este o zonă specific montană, cu biodiversitate biologică vastă, beneficiind de resurse naturale bogate și variate.

Bogăția și diversitatea reliefului și a peisajelor îi conferă un caracter natural intact, având încă zone intacte de sălbăticie, neatinse de activitățile umane.

Teritoriul GAL este localizat între **două puncte** importante de trecere a frontierei cu Serbia, vama Naidăș și vama Porțile de Fier I.

Drumul național care traversează și leagă întreg teritoriul, fiind de asemenea și principala cale de acces, este **Drumul Național 57**, care leagă orașul Orșova de orașul Moldova Nouă și Oravița, continuând până la Moravița (Timiș), unde se leagă de DN59 care duce spre Timișoara. Drumul traversează regiunea Clisura Dunării, traversând Carpații în lungul Dunării, trecând prin Cazanele Mici și Cazanele Mari. La Naidăș, DN57C, o ramificație a acestui drum, îl leagă de un punct de trecere a frontierei spre orașul Biserica Albă din Serbia.

Comunitățile din întreg teritoriul sunt legate între ele prin drumuri județene și comunale care permit accesul, însă lipsește în totalitate rețeaua de căi ferate. Cea mai apropiată stație de cale ferată se află la 40 km distanță față de centrul teritoriului, în orașul Orșova.

În partea de Sud a teritoriului există acces la fluviul Dunărea pe 100 km, rută de transport fluvial european atât de mărfuri, cât și de pasageri. Din păcate, în teritoriu nu mai există niciun fel de port de marfă sau pasageri. Nevoia de port pentru pasageri, în care să oprească navele de croazieră este una stringentă pentru dezvoltarea turistică a zonei.

Accesul la liniile aeriene de transport se face din Timișoara (190 km) și Craiova (175 km).

Comunitățile cuprinse în teritoriu sunt, din județul Caraș - Severin: Coronini, Gîrnic, Sichevița, Berzasca, Șopotu-Nou, iar din județul Mehedinți: Svinița, Dubova, Eșelnița.

Datorită formei de relief, dar și a gradului de dezvoltare foarte scăzut, întreg teritoriul însumează o populație de 13.526 de locuitori (conform INSSE, Recensământul populației și locuințelor 2011) în cele 8 comune formate din 44 de sate și/sau cătune, pe o suprafață de 974,51 km² și cu o densitate medie de 13,87 locuitori/km².

Densitatea scăzută a populației, gradul ridicat de naturalitate, precum și gradul de protecție și conservare asigurat prin declararea rezervațiilor determină creșterea importanței microregiunii pentru activitățile de turism, recreere și dezvoltare durabilă.

Teritoriul este omogen și reprezintă o masă critică suficientă din punct de vedere al resurselor umane, informaționale, financiare și economice pentru a susține o strategie de dezvoltare viabilă.

Regiunea Clisura Dunării reprezintă un teritoriu în care remarcabila frumusețe a peisajelor și diversitatea biologică pot fi valorificate în condițiile păstrării nealterate a tradițiilor, iar îmbunătățirea calității vieții comunităților este rezultatul unor activități economice ale locuitorilor, desfășurate în armonie cu natura.

Elementele de interes din microregiunea Clisurii Dunării sunt:

A. Valori peisagistice rezultate din îmbinarea elementelor cadrului natural și a existenței omului încă din paleolitic și epipaleolitic în zona Porțile de Fier.

B. Valori naturale, respectiv:

- varietatea trăsăturilor geologice și geomorfologice impuse de diversitatea petrografică și a proceselor geomorfologice;
- existența celui mai mare defileu din Europa și din cursul Dunării;
- prezența unor situri paleontologice unice prin compoziția și diversitatea lor;
- diversitate ridicată de specii de animale de importanță națională și comunitară;
- suprafața apreciabilă ocupată de spații forestiere, unele adăpostind specii cu valoare deosebită din punct de vedere științific;
- existența zonelor de sălbăticie, cu caracter natural fundamental, de interes mondial, unde activitatea umană este foarte scăzută sau inexistentă.

C. Valori culturale și antropice, respectiv:

- urme ale așezărilor din perioada paleolitică, mezolitică și neolitică;
- mărturii care atestă istoricul locuirii: peșteri, cetăți, mănăstiri, biserici, construcții cu caracteristici arhitecturale deosebite: case, mori de apă, amenajări în piatră, etc.;
- existența unei diversități etnice ridicate, cu tradiții și obiceiuri variate (români, sârbi, cehi, șvabi, romei, maghiari), fără conflicte interetnice;

D. Valori științifice, respectiv:

- habitatele, speciile de plante și animale de importanță națională și comunitară;
- valori geologice și geomorfologice deosebite;

- valori culturale și antropice;
- stațiuni de cercetare existente în acest spațiu.

E. Valori educaționale, respectiv:

- obiectivele naturale și culturale din Parcul Natural Porțile de Fier;
- Centre de Informare Documentare și puncte de informare, vizitare.

F. Alte valori ale zonei:

Densitatea scăzută a populației, precum și gradul ridicat de naturalitate, precum și gradul de protecție și conservare asigurat prin declararea unor rezervații, determină creșterea importanței microregiunii pentru activitățile de turism și recreere.

Dominanța pădurii și gradul ridicat de izolare față de influențele urbane contribuie la creșterea atractivității microregiunii și prin prisma existenței în zonă a numeroase elemente naturale unice în țară.

Peisajul cultivat

Suprafața totală a teritoriului de 97.451 ha este acoperită în proporție de 75 % de păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, iar 23% reprezintă suprafața agricolă totală. Cele mai mari ponderi ale terenurilor agricole, aferente microregiunii (peste 70 % din suprafața localității) întâlnindu-se în comunele Coronini și Șopotu Nou, iar cele mai reduse (sub 15 % din suprafața localității) în comunele Dubova și Eșelnița.

Pe teritoriul Grupului de Acțiune Locală Clisura Dunării sunt practicate culturi de porumb, care se cultivă pe circa 50% din terenurile arabile, urmat de grâu și secară, cultivate pe aproximativ 20 % din terenurile arabile, și de culturi de cartofi.

Fânețele și pășunile ocupă la rândul lor o suprafață de peste 12500 ha în arealul teritoriului, cele mai mari suprafețe găsindu-se pe teritoriul comunelor Sichevița - circa 1700 ha, Berzasca, Svinița (între 500 și 1000 ha de fânețe). Fânețele au o pondere de peste 30 % din suprafețele agricole ale comunelor Dubova, Sichevița, Eșelnița, Svinița, Șopotu Nou.

Livezile și vița de vie ocupă suprafețe foarte reduse, raportat la întreaga suprafață a teritoriului, din care peste jumătate se găsesc pe teritoriul comunei Sichevița.

Pe o suprafață semnificativă a comunei Svinița se dezvoltă plantații de smochin, terenul și clima fiind propice pentru astfel de arbori. Gospodăriile din comună au mici afaceri prin care prelucrează smochinele, dar și alte fructe de pădure și plante medicinale.

Fauna

Din cercetările întreprinse până în prezent rezultă că fauna Microregiunii Clisura Dunării se compune din 5205 taxoni, dintre care 4873 nevertebrate și 332 vertebrate, teritoriul microregiunii Clisura Dunării fiind caracterizată prin prezența a mai mult de 80% de elemente faunistice cunoscute.

Elemente de origine mediteraneană, liliicii populează peșterile din arealul Microregiunii, cum sunt: Peștera Veterani, Peștera Ponicoa, Peștera Gaura cu Muscă, Peștera fără Nume etc.

Carnivorele sunt prezente atât prin speciile de mari dimensiuni, cum ar fi ursul *Ursus arctos*, lupul, vulpea, râsul, cât și prin specii de dimensiuni reduse, cum sunt mustelidele. Acestea populează suprafețele montane împădurite din microregiune. Din fauna regiunii nu lipsesc erbivorele, ele fiind reprezentate de cerb, căprior, porcul mistreț.

Clasa Pisces este reprezentată prin 62 taxoni, din care majoritatea beneficiază de protecție legislativă. Dunarea a fost și este casa sturionilor marini migratori, pești de importanță deosebită, dar care au căzut pradă braconajului piscicol, pe de-o parte, dar și construirii barajului Porțile de Fier, astfel nemaiurcând în zona Cazanelor pentru reproducere. Cu toate acestea, populații stabile de păstrăv, somn, clean, crap, caras, încă populează bazinul hidrografic.

Avifauna se compune din 205 specii de păsări, din care 173 au statutul de specii strict protejate. Un număr mare de păsări acvatice pot fi observate în perioada de iarnă-primăvară pe suprafața lacului și în zonele umede limitrofe acestuia. Un număr mare de păsări acvatice pot fi observate în perioada de iarnă-primăvară pe suprafața lacului și în zonele umede limitrofe acestuia: cormoranul pitic, cormoranul mare, stârcul cenușiu, egreta mare, rața mică, rața sulițar, rața cu cap castaniu, rața moțată, lișița etc. Cea mai mare parte a speciilor menționate pot fi observate în timpul migrației, unele sunt oaspeți de iarnă, iar câteva sedentare în zonă.

Resursele naturale

Zona oferă resurse naturale, peisaje, de importanță turistică, de o valoare deosebită și legate, în special, de cursul Dunării și anume: Cazanele Mici, Cazanele Mari - sectorul cel mai impunător și mai interesant al defileului; Peștera Veterani, inundată, aflată la intrarea în Cazanele Mari, Peștera Ponicovei, situată în valea cu același nume; relieful carstic dezvoltat pe platourile și versanții munților Ciucaru Mic și Mare; golfurile lacului Porțile de Fier I: Mraconia, Dubova; peisajele pitorești dintre Svinița și Greben, date de abrupturile calcaroase viu colorate; traseul pitoresc, cu sectoare de chei ale Văii Mraconiei; aspectele peisagistice create de Dunăre pe tot traseul său (DN57); fondul piscicol al lacului și afluenților săi; fondul cinegetic al munților din împrejurimi (urs, mistreț, căprior).

Resursele hidroenergetice ale zonei adiacente sunt în studiu privind folosirea lor, după anul 1986 (Râul Ieșelnița, zona Cazanele) alături de posibilitatea creșterii resurselor piscicole prin culturi intensive de pește în "golfurile" Dunării.

Resursele oferite de natura din microregiunea Clisura Dunării sunt:

- Păduri (lemn, fructe, plante), pășuni (plante medicinale), teren arabil;
- luciu apă;
- cariere piatră, calcar, marmură;
- cărbune, minereuri feroase, varnițe de ars var.

Calitatea bună a rezervelor de caolin fac oportune investițiile în amenajarea unei baze de extracție a acestuia.

Resurse minerale, apă plată de o calitate superioară se poate capta din zona Sichevița.

Resurse vegetale specifice: grâu, cartofi, legume, fructe de pădure, pomi fructiferi, viță de vie.

Resurse animale specifice: porc, oaie, capră, vacă.

Zonele sărace, așa cum apar listate în Lista UAT-urilor cu valorile IDUL corespunzătoare sunt prezentate mai jos, cu marcarea celor care au indicele IDUL mai mic sau egal cu 55.

sirsup	jud	LOCALITATE	IDUL 2011	Populatie 2011	urban/ rural
51449	CARAS-SEVERIN	BERZASCA	47,49	2848	rural
52909	CARAS-SEVERIN	GARNIC	56,43	1268	rural
53489	CARAS-SEVERIN	CORONINI	64,18	1748	rural
53853	CARAS-SEVERIN	SICHEVITA	47,24	2230	rural
54163	CARAS-SEVERIN	SOPOTU NOU	48,69	1157	rural
112245	MEHEDINTI	ESELNITA	61,47	2565	rural
112904	MEHEDINTI	DUBOVA	47,07	785	rural
113607	MEHEDINTI	SVINITA	47,06	925	rural

ZONELE CU VALOARE NATURALĂ RIDICATĂ (HNV) se suprapun peste toate cele 8 comune cuprinse în arealul teritoriului GAL.

ZONĂ MONTANĂ DEFAVORIZATĂ, 400-600M (ZMD) cuprinde UAT-urile Berzasca, Șopotu Nou, Eselnita, Dubova.

ZONELE AFECTATE DE RESTRUCTURARE INDUSTRIALĂ: Sichevita, Berzasca, Dubova.

Industria în microregiune este foarte slab reprezentată. Activitățile cele mai des întâlnite sunt cele agricole, comerț și servicii.

Prelucrarea lemnului încă este o activitate importantă în microregiune, ca și pescuitul în Dunăre.

Dezvoltarea turismului în regiune și recunoașterea Clisurii Dunării ca zonă turistică, monumentele istorice din regiune, monumentele naturale, 16 trasee turistice în regiune, capacitatea de cazare, evenimentele culturale existente în fiecare comunitate reprezintă pilonul principal al dezvoltării microregionale al teritoriului LEADER.

Situația economică precară a comunităților este un factor important de presiune asupra mediului, în primul rând datorită faptului că principala sursă de existență a rămas creșterea animalelor în condițiile scăderii capacității de suport a pajiștilor. Întreaga strategie a teritoriului precum și strategiile de dezvoltare locale ale comunelor au ca direcție prioritară dezvoltarea turismului și a serviciilor adiacente, de la furnizarea produselor locale provenite din fermele existente, producția de suveniruri, producția de mobilier sau alte produse pentru utilizarea structurilor de cazare, servicii de ghidaj specializat etc.

În Lista localităților pentru care furnizorii nu au declarat că dețin rețele de acces (bucla locală) sau/și rețele de distribuție(backhaul) care să asigure viteze de transfer de minim 30Mbps-Intenții investiții private-Rețele 3G+(HSPA)/LTE/LTE Advanced - Investiții prin Submăsura 322 e) se regăsesc 5 comune din teritoriul GAL.

Indicatorii de context preluați din documentele oficiale ale INS:

- numărul populației din teritoriul GAL
- suprafața teritoriului
- suprafața terenurilor arabile, pășuni, terenuri neagricole, păduri.

Capitolul II: Componenta parteneriatului

Parteneriatul creat reprezintă esența acestui tip de intervenție, a creșterii capacității comunităților de a gestiona dezvoltarea teritorială, a dezvoltării și a implicării sociale, a apartenenței la comunitate, ceea ce contribuie la dezvoltarea teritorială din punct de vedere economic, demografic, educațional, cultural etc, prin intermediul Strategiei de Dezvoltare elaborate și implementate la nivelul microregiunii, precum și prin dezvoltarea Grupului de Acțiune Locală.

Prin implementarea noii strategii a GAL-ului se potențează dialogul și cooperarea dintre diferiți parteneri din spațiul rural, parteneri care nu au fost obișnuiți să lucreze adesea împreună, facilitând astfel reducerea eventualelor disfuncții și găsirea unor soluții prin negociere și consultare reciprocă.

Prin intermediul interacțiunii dintre acești parteneri locali, GAL facilitează procesul de adaptare și transformare din sectorul agricol, integrarea de preocupări de mediu, diversificarea economiei rurale și calitatea vieții în spațiul rural.

GAL Clisura Dunării a atras la nivelul parteneriatului Organizații capabile să acopere toate domeniile STRATEGIEI.

În cadrul parteneriatului au fost cooptate toate cele 8 Comune din teritoriu, Administrația Parcului Natural Porțile de Fier, 10 organizații neguvernamentale și 10 operatori economici privați.

Din cei 32 de membri GAL, 26 (81,25%) sunt înregistrați sau desfășoară activități în mediul rural iar 6 membri își au sediul în mediul urban însă desfășoară activități în teritoriul GAL.

23 din membri GAL, reprezentând 72% sunt organizații din mediul privat, organizații neguvernamentale și agenți economici.

total membri	32	100%
rural	26	81,25%
urban	6	18,75%
privați	23	72%
publici	9	28%

Parteneriatul creat are reprezentanți ai minorităților etnice. În cadrul GAL este parteneră Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România, filiala zonală Moldova Nouă, Organizația Locală Gîrnice. Etnia rromă este reprezentată de Liga rromilor din Clisura Dunării care adună membri și reprezintă interesele rromilor din întreaga Clisură a Dunării, respectiv teritoriul GAL.

Sunt partenere organizații din toate domeniile de interes din regiune, de la organizații de mediu (Administrația Parcului Natural Porțile de Fier, Asociația Acvaculturilor Clisura Dunării, Asociația Dunarea Moldova Nouă, Asociația Speologică Exploratorii, Asociația Bike Attack) până la cele de comerț și agricole (As. Partener pentru Dezvoltare Svinița), organizații de tineret (As. Română de Consiliere și Sprijin, As. Comunității Eșelnița Cazanele Dunării, As. Dunărea Moldova Nouă, As. Speologică Exploratorii, As. Bike Attack), de formare (As. Română de Consiliere și Sprijin), de cultură (As. Comunității Eșelnița Cazanele Dunării, As. Partener pentru Dezvoltare Svinița, As. Dunărea Moldova Nouă, As. Speologică Exploratorii), de dezvoltarea antreprenorialului (As. Română de Consiliere și Sprijin).

Organizațiile care își au sediul social (principal) în mediul urban prezente în GAL au sedii secundare, puncte de lucru sau alte obiective ÎN CADRUL TERITORIULUI DIN MEDIUL RURAL.

Obiectivele și acțiunile prevăzute în Planul de dezvoltare al teritoriului Clisura Dunării nu prevăd finanțarea unor activități în afara teritoriului GAL, deci fondurile PNDR nu se absorb de către orașe.

GAL Clisura Dunării nu are teritoriu urban în componența sa - deci nu are cum să direcționeze fondurile spre teritoriul URBAN.

Membrii atrași din urban au atribuții/competențe specifice privind implementarea strategiei:

- Organizații de tineret - ARCS - este singura organizație de tineret cu experiență europeană cea mai apropiată teritoriului. Ea reprezintă grupul de tineri, neconstituit juridic din comuna Svinița (situată în teritoriul GAL), care participă activ în cadrul organizației la activitățile desfășurate de aceasta în teritoriu. <http://www.arcs.ro/>

- Asociația Bike Attak își desfășoară activitatea în natură, în special arii protejate (cum este Parcul Natural Porțile de Fier), organizând evenimente, competiții, activități educative cu și pentru comunitatea din regiune. Este singura organizație din domeniul cicloturismului care implementează traseele de ciclism naționale și europene. Unul dintre cele mai importante trasee europene traversează Clisura Dunării în întregime. Are membri, reprezentanți zonali în teritoriu, neconstituiți juridic separat, care activează în cadrul asociației și care desfășoară activități cu grupurile țintă ale acesteia, din teritoriul GAL. www.bikeattack.ro

- Asociația Speologică Exploratorii a intrat în parteneriatul GAL prin Centrul de Educație Ecologică și Promovarea Turismului din comuna Cărbunari, mediul rural. As. Exploratorii este singura organizație din zonă cu experiență în domeniul explorării, protecției și cercetării mediului carstic și mediului natural în general.

- Administrația Parcului Natural Porțile de Fier este administratorul ariilor protejate și se ocupă de managementul teritoriului (pază, educație ecologică, monitorizare, inventariere, turism durabil). Deși sediul social se află în Loc. Orșova, APNPF desfășoară INTEGRAL ACTIVITATEA DOAR ÎN MEDIUL RURAL, din teritoriul GAL și învecinat lui. Siturile Natura 2000 înglobează parțial sau total, după caz, întreg teritoriul GAL. De asemenea, teritoriul GAL face parte și din teritoriul desemnat sit RAMSAR, sit de importanță internațională.

- S.C. HKF Solutions Reșița are sediul social în mediul rural (sat. Moniom, Nr. 96), conform actului constitutiv atașat aplicației depuse. De asemenea, activitatea de consultanță și organizare evenimente o desfășoară în mediul rural.

- Agrotur Danubius are sediul social principal în Timișoara însă sediile secundare sunt în sat Cozla, com. Berzasca nr. 75 și com. Gîrnic, nr. C 100 adică în mediul rural din teritoriul GAL.

- Asociația de Turism și Agreement Cazanele Dunării este practic reprezentantul a zece societăți comerciale din mediul rural din teritoriul GAL Clisura Dunării care au activitate în domeniul turismului. Este asociația cu activitatea cea mai relevantă pentru teritoriul Clisurii, dezvoltarea turismului și sprijinirea structurilor de primire turistică, promovarea teritoriului.

- Asociația Șopotu Nou pentru Europa este un ONG ce sprijină activitatea de turism rural, inițierea de proiecte pentru dezvoltarea comunei în relații cu organizații din alte țări.

În cadrul parteneriatului nu există membrii, persoane fizice.

Capitolul III. Analiză SWOT - Microregiunea Clisura Dunării

TERITORIUL	
(caracteristici geografice - izolare - deservire - infrastructuri); (centre de interes -patrimoniu -cultură - mediu înconjurător)	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Poziția geografică a Teritoriului GAL în Defileul Dunării; poziționarea la limita a 2 județe și 2 regiuni din România și la granița României cu Serbia. Așezarea / expunerea terenurilor spre Sud cu suprafețe întinse însorite;</p> <p>Toate comunele din GAL au teritoriu în interiorul Parcului Natural Porțile de fier; Pe teritoriul GAL se regăsesc următoarele Site-uri Natura 2000: ROSCI0206 Porțile de Fier, ROSPA0026 Clisura Dunării-Baziaș-Porțile de Fier, ROSPA0082 Munții Almăjului-Locvei; Microregiunea este împânzită de elemente naturale: râuri cu parcursuri spectaculoase, chei, peșteri, cascade, puncte de belvedere, malul Dunării, Cazanele Dunării, etc.</p> <p>Resursele bogate de patrimoniu cultural: Morile de apă funcționale - existente în satele cehești și modalitatea de administrare a acestora; Cetățile;</p> <p>Zonă bogată în resurse: Existența resurselor minerale; Lemnul ca resursă naturală;</p> <p>Infrastructura în limite bune de dezvoltare: Infrastructura educațională bună; Baze sportive educaționale sau comunitare (terenuri de fotbal, săli sport etc.); Servicii sanitare asigurate: dispensare umane, stomatologii, dispensare veterinare etc.)</p> <p>Infrastructura: majoritatea comunelor au asigurată în proporție acceptabilă infrastructura de apă, canal, servicii salubritate, energie electrică de mare tensiune în zone sensibile - servicii de gospodărire comunală; Existența porturilor amenajate - cele mai multe nefuncționale în prezent;</p>	<p>Izolarea față de reședințele de județ; Izolarea față de centre urbane importante;</p> <p>Slaba capacitate la nivel local de a utiliza Parcul Natural și Site-urile 2000 ca resursă de dezvoltare, relația dintre autoritățile locale - Administrația RNPDPF - Locuitori;</p> <p>Trasee montane neamenajate - traseu biciclete, traseu deplasare călare sau cu căruța, poteci pentru deplasare pedestră;</p> <p>Slaba capacitate de păstrare și punere în evidență a patrimoniului natural și cultural: elemente de patrimoniu în degradare; lipsa punctelor de belvedere amenajate; peșterile neamenajate pentru vizitatori; lipsa unei hărți integrate a microregiunii;</p> <p>Slaba exploatare a resurselor: Închiderea activităților de exploatare minieră; Masa lemnoasă exploatată necorespunzător; Gestionarea fondului cinegetic;</p> <p>Dezvoltarea neechilibrată a infrastructurii și a serviciilor: în unele comune lipsește alimentarea cu apă sau canalizarea, în altele nu avem farmacii sau alte servicii;</p> <p>Depozitarea deșeurilor pe malurile râurilor sau pe văi; educația precară a populației privind gestionarea deșeurilor;</p> <p>Lipsa unor porturi turistice pentru Agreement și a porturilor pentru transportul persoanelor.</p>
OPORTUNITĂȚI	RISURI

PNDR; PNDR 19.2 - LEADER; POS Pescuit; Programul transfrontalier România Serbia; POR; POS Mediu; POSCEE; POCA;	Deversările periodice din lacul de acumulare PF; Alunecările de teren frecvente și blocarea DN care străbate Clisura - teama creată în acest sens și pentru cetățeni și pentru turiști;
Teritoriul este străbătut de 2 piste cicloturistice importante la nivel European și de traseul de drumeție pedestră Europeană E3;	

POPULAȚIA (demografie - populația activă - îmbătrânire - nivel de instruire - cunoștințe și competențe specifice teritoriului)	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Multiculturalitatea - mica Europă - Zona acoperită de comunități multietnice dar și de comunități vecine de etnii diferite (sârbe, cehe, române);</p> <p>Tendența, încă firavă a familiilor, de întoarcere la sat pentru agricultură;</p> <p>Exemple pozitive de tineri (inclusiv cu studii superioare) ocupați în activități locale și stabiliți în teritoriu;</p>	<p>Lipsa locurilor de muncă mediu și bine plătite - resursa umană neocupată se deplasează sezonier în Europa (aspect care împiedică dezvoltarea); slaba calificare a resursei umane (mai ales în domeniile de dezvoltare a zonei - servicii turistice); nivelul mediu de instruire al populației; Tinerii care mai locuiesc în zonă au o atitudine pretențioasă - nu doresc să se angajeze;</p> <p>Îmbătrânirea populației din microregiune: numărul locuitorilor în scădere; numărul mic de copii; tinerii pleacă la facultate și nu se mai întorc în zonă; ponderea mare a pensionarilor (în special foști mineri cu pensii mari și neinteresați de dezvoltarea zonei) ;</p>
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
POCA; POSDRU (inclusiv componenta specifică pentru finanțarea GAL-urilor); PNDR - 19.2 - LEADER;	Trendul migraționist al populației spre Occident;

ACTIVITĂȚI ECONOMICE - (primar - secundar terțiar - servicii - turism)	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Zona turistică Clisura Dunării: recunoașterea zonei la nivel național, numărul mare de turiști care tranzitează zona anual; numărul mare de inițiative de dezvoltare a afacerilor în turism în special legat de cazare (dar și afaceri legate de agrement în ultima perioadă);</p> <p>Existența centrelor de informare turistică (CIT) în fiecare comună;</p> <p>Tradiția unor produse unice/ecologice de interes național și internațional: smochinele (Svinița), cartoful ecologic (Gîrnic);</p> <p>Existența fermelor mici de familie: animale, legume, apicultură;</p> <p>Existența infrastructurii economice: pentru prelucrarea primară a lemnului; confecții textile; minerit;</p> <p>Locuințele construite recent - capacitatea bună de cazare a turiștilor în casele localnicilor;</p> <p>Existența gestionarilor privați de fond cinegetic și piscicol</p>	<p>Dezvoltarea neechilibrată a turismului în cele două părți ale Clisurii Dunării: Nu există programe integrate între comune - din perspectiva turistică; Individualitatea abordării serviciilor turistice - comercializarea și câștigul propriu; Pensiunile își oferă serviciile sub formă individuală - colaborarea fiind aproape inexistentă;</p> <p>Perioada scurtă de sezon de vară - maxim 5 luni (cu 2 luni de vârf);</p> <p>Slaba capacitate de exploatare a resurselor: Centrele de informare - nu sunt funcționale și nu sunt exploatate corespunzător; Sărăcia evenimentelor publice și a poveștilor despre locuri;</p> <p>Slaba infrastructură de dezvoltare economică: lipsa porturilor turistice și de agrement și a pontoanelor de acostare; Lipsa centrelor locale de prelucrare a produselor locale (puncte de sacrificare animale, bucătării autorizate pentru gătit la evenimente sau pregătire conservelor);</p> <p>Slaba promovare a ofertei turistice: Lipsa pachetelor turistice; Lipsa unui concept unitar de Brand al Clisurii; Slaba cooperare între comunități pentru dezvoltarea Clisurii; Lipsa unei hărți (fizice și on-line) cu resursele turistice locale;</p> <p>Slaba dezvoltare (aproape inexistentă) a serviciilor adiacente turismului și de petrecere a timpului liber: transport cu căruțe și călare; reparație/întreținere/construcție ambarcațiuni; ateliere meșteșugărești pentru servicii, turism sau educație; centre de desfacere a produselor locale;</p> <p>Slaba capacitate de dezvoltare a start-up-urilor pentru tineri (lipsa oportunităților de finanțare, a consultanților și a promovării în rândul tinerilor);</p>
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
<p>Programele de finanțare: POCE, POCU, POR, PNDR, RO-RS, Ro-Bg; Strategia Dunării;</p>	<p>Existența speculanților (cetățeni / firme străine) - interesați de cumpărarea terenurilor agricole; Schimbările legislative dese; Mirajul lucrului în străinătate mai ales pentru tineri; Birocrația obținerii finanțărilor și schimbarea frecvența a condițiilor de finanțare și implementare; Stoparea activității de pescuit;</p>

ORGANIZAREA SOCIALĂ ȘI INSTITUȚIONALĂ
(activități asociative - ONG - organizare instituțională)

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Existența și funcționarea GAL Clisura Dunării;</p> <p>Existența ONG cu specific etnic, asistența socială, sportive și de pescuit</p> <p>Parteneriate între APL și OG-uri, școala la nivel local în fiecare comună din teritoriu; Existența școlilor și a activităților extrașcolare;</p> <p>Modalitatea de organizare în devălmășie a administrării morilor de apă din satele cehești;</p> <p>Festivalurile Culturale realizate în satele de pe Clisură - peste 20 de evenimente organizate la nivel local cu statut de festival cultural;</p> <p>Formațiile folclorice și culturale care se regăsesc în fiecare comună; experiența în organizarea taberelor culturale (de creație);</p> <p>Cooperarea internațională în special cu Serbia și Cehia;</p>	<p>Lipsa inițiativei și implicării voluntare în administrarea comunei și activități asociative;</p> <p>Slaba capacitate de asociere a agenților economici (în special a pensiunilor) pentru a crea pachete comune;</p> <p>Slaba colaborare între administrațiile locale pentru inițierea de evenimente și pachete comune;</p> <p>Capital social scăzut la nivel local și la nivelul teritoriului: nivelul scăzut al încrederii, numărul redus ale acțiunilor de reciprocitate; numărul redus al rețelelor cooperărilor la nivel local și al teritoriului;</p> <p>Lipsa serviciilor sociale la nivel local - pentru copii și bătrâni;</p> <p>Relația dintre autoritățile locale - Administrația RNPDPF - Locuitori;</p>
OPORTUNITĂȚI	RISURI
<p>Componenta de asociere/asociativitate este promovată în toate programele de finanțare;</p> <p>POCU - este centrat pe comunități vulnerabile și marginalizate și pe antreprenoriatul pentru tineri;</p>	<p>Fenomenul corupției la nivel local și județean;</p>

Viziune Microregiunii Clisura Dunării pentru 2020

Microregiunea Clisura Dunării este o ARIE TURISTICĂ integrată turismului Românesc, nod de rețea al turismului European, turiștii se opresc în porturile de agrement sau traversează Clisura pe trasee amenajate pentru a participa la Târgurile de produse tradiționale, la Festivalurile culturale locale și pentru a vizita Vestigiile istorice.

Fiecare locuitor (gospodărie) are o afacere legată de domeniul turismului sau lucrează în domeniul serviciilor specifice și adiacente turismului.

Casele localnicilor sunt organizate și amenajate pentru a primi turiști.

Microregiunea este organizată ca teritoriu LEADER, oferă tinerilor o Educație pentru Tradiții și păstrarea Specificului local, oferă o Educație specifică meseriilor locale; are Infrastructura, utilitățile și serviciile dezvoltate pentru activitatea de bază a regiunii - TURISMUL.

Misiunea Asociației Grupul de Acțiune Locală „Clisura Dunării,, este dezvoltarea durabilă integrată a microregiunii, dezvoltare bazată pe turism, conservarea mediului natural, revigorarea tradițiilor locale și promovarea și consumul produselor locale. ”

Strategia de dezvoltare a Microregiunii va fi una combinată:

- **Strategie ofensivă** - bazată pe punctele tari și pe acumulările din perioada 2013-2017 - pentru a dezvolta antreprenorialului pentru tineri în zonă;
- **Strategie bazată pe dezvoltarea** - pentru transformarea punctelor slabe legate de dezvoltarea turismului;

Din viziunea privind dezvoltarea teritoriului rezultă următoarele 3 direcții de dezvoltare:

- **Dezvoltare economică** - bazată pe turism;
- **Antreprenariat pentru tineri** - stabilirea tinerilor în Microregiune;
- **Specificul local** - dezvoltarea, consumul și promovarea produselor locale;

Capitolul IV. Obiective, priorități și domenii de intervenție LEADER

Obiectivele de dezvoltare GAL Clisura Dunării-corelarea cu Programele naționale

OS1.Dezvoltarea Infrastructurii mari în microregiune	PNDR, POIM, RO-RS, alte surse
OS2.Sprijinirea dezvoltării și certificării produselor locale	Obiectiv LEADER
OS3.Dezvoltarea microfermelor în vederea diversificării economiei	Complementar PNDR, POP
OS4.Dezvoltarea serviciilor turistice și serviciilor complementare turismului în regiune;	Obiectiv LEADER Complementar POCU
OS5.Promovarea și informarea turistică UNITARĂ;	Obiectiv LEADER
OS6.Educația antreprenorială a tinerilor privind valorificarea tradițiilor, meșteșugurilor și resurselor locale;	Obiectiv LEADER 19.2 Complementar POCU
OS7.Valorificarea obiectivelor culturale / vestigiilor istorice și potențialului local;	Complementar POR, PNDR, POIM;
OS8.Sprijinirea cooperării la nivel național sau transnațional.	Obiectiv LEADER 19.3

Prioritățile LEADER ale strategiei de dezvoltare locală

OS2.Sprijinirea dezvoltării și certificării produselor locale

- Campanii de promovare „consum produse locale” - sprijinirea campaniilor de promovare a consumului de produse locale, campanii organizate la nivel local;
- Realizarea unui catalog al produselor locale - descriere, caracteristici, povești;
- Promovarea produselor locale în cadrul pensiunilor din regiune - încurajarea pensiunilor să folosească produse (exclusiv) locale și să dezvolte puncte de prezentare și să desfacă produsele locale în cadrul pensiunilor. Produsele locale au în vedere produsele alimentare și nealimentare.
- Realizarea de târguri și expoziții de produse locale la evenimente. Sprijinirea dezvoltării târgurilor care să promoveze produsele locale și expozițiilor cu produsele locale;
- Înregistrarea produselor locale cu marca Clisura Dunării - Brandul Clisura Dunării - înregistrarea până în 2020 a cel puțin 5 produse locale cu marca Clisura Dunării.
- Asocierea producătorilor și proprietarilor locali - programe de sprijin financiar pentru asocierea producătorilor agricoli și a meșteșugarilor din regiune atât pentru producția în cadrul asociat cât mai ales pentru dezvoltarea sistemelor de desfacere a produselor locale;

OS4.Dezvoltarea serviciilor turistice și a serviciilor complementare turismului în regiune

- Dezvoltarea și înființarea spațiilor de cazare în locuințele locale - pensiunile / gospodăriilor agroturistice - sprijin financiar pentru înființarea spațiilor de cazare în locuințele proprii cu potențial turistic.
- Amenajarea de spații de campare;
- Dezvoltarea de produse și pachete turistice - sprijin financiar privind studiile de oportunitate, înființarea și dezvoltarea pachetelor și produselor turistice; facilitarea legăturii cu experți implicați în dezvoltarea de produse și pachete turistice;
- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii mici pentru turism (trasee, potecile de acces la obiective, puncte de belvedere pe trasee, peșteri, locuri de campare, trasee cicloturistice.) - sprijin pentru comunități și agenți economici pentru infrastructura mică în turism - mai ales a celor corelate cu activități turistice și a celor de interes comun la nivelul comunităților. Obiectivele de interes comun vor fi sprijinite prioritar

acolo unde sunt dezvoltate în parteneriat public-privat (administrarea obiectivelor fiind preluată în domeniu privat)

- e) Dezvoltarea ofertei de evenimente locale: Festivaluri locale, Târguri specifice;
- f) Deschiderea de Spații de închiriere: echipamente / utilaje / accesorii (cai, căruțe, echipamente de cățărare, echipamente pentru peșteri etc.);
- g) Amenajarea de spații pentru petrecerea timpului liber: Plaje, Ștranduri, Parcuri, terenuri de sport, cluburi / discoteci;
- h) Amenajarea punctelor de atracție turistică: peșteri , cascade, mori pe râuri, chei / canioane, trasee turistice (nemotorizate - pedestre, călare, căruțe și motorizate - motociclete-conform legislației în vigoare), poduri naturale și a punctelor de belvedere pe traseele turistice;
- i) Dezvoltarea centrelor de tradiții locale publice: Muzee locale, muzee vii de tradiții locale, ateliere de tradiții locale; biserici monument, monumente naturale, legende locale.
- j) Servicii pentru turiști și localnici: Punct sanitar, Servicii salvamont-salvaspeo-salvamar, Servicii pentru copii, servicii pentru animale de companie, Servicii de înfrumusețare, SPA, Servicii de transport în comun, servicii sociale (asistență socială, cluburi pentru seniori, centre de bătrâni), Centre multifuncționale pentru educație și servicii IT și broadband ;

OS5.Promovarea și informarea turistică UNITARĂ la nivelul MICROREGIUNII

- a) Asocierea CIT și pentru activități de promovare;
- b) Oferta turistică a regiunii și materiale de promovare unitară a Clisurii;
- c) Promovarea on-line a Clisurii: hartă on-line accesibilă pe tabletă și telefon etc;
- d) Pagini web dedicate promovării turistice a regiunii;
- e) Programe de promovare turistică a regiunii, a pachetelor turistice;
- f) Expoziții cu vânzare - produse tradiționale locale;
- g) Participare la târguri de turism și evenimente naționale și internaționale;

OS6.Educația antreprenorială a tinerilor-valorificarea tradițiilor, meseriilor și resurselor locale;

- a) Inițierea atelierelor de creație și atelierelor meșteșugărești- valorificarea caolinului din regiune, prelucrarea pietrei, lemnului;
- b) Formarea privind dezvoltarea de meserii tradiționale: Centre de formare meserii, Centre de afaceri pentru meserii tradiționale, Întreprinderi sociale privind meseriile tradiționale;
- c) Inițierea și dezvoltarea afacerilor în domeniul producției și serviciilor;
- d) Sprijin pentru firme care valorifică meșteșugurile locale;

OS8.Sprijinirea cooperării la nivel național și internațional

- a) Cooperarea GAL-GAL la nivel național și internațional;
- b) Seminarii / conferințe / întâlniri de afaceri.

Măsurile SDL și abordarea logică a măsurilor;

Măsurile prin care va fi implementat SDL - cu finanțare directă din 19.2 LEADER sunt:

M1. Promovarea UNITARĂ a teritoriului Clisura Dunării	M3. Investiție în servicii turistice și adiacente
M2. Dezvoltarea satelor din Clisura Dunării	M4. Servicii de bază pentru economie și pentru populația rurală(centre comunitare multifuncționale)
M5. Consum produse locale	

Logica intervenției în PROGRAMARE - Corelarea MĂSURILOR GAL cu PNDR

Obiectivul de dezvoltare rurală	Prioritatea de dezvoltare rurală	Domeniile de intervenție	Măsurile	Indicatori de rezultat
OS3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale	6	6B	M1. Promovarea UNITARĂ a teritoriului Clisura Dunării	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite - minim 3.500 locuitori
	6	6B	M2. Dezvoltarea satelor din Clisura Dunării	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite - minim 3.500 locuitori
	6	6A	M3. Investiție în servicii turistice și adiacente	Locuri de muncă create - minim 12
	6	6B	M4. Servicii de bază pentru economie și pentru populația rurală (centre comunitare multifuncționale)	Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite - minim 5.000 locuitori; Locuri de muncă create - minim 2
OS1 Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole	3	3A	M5. Consum produse locale	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți - minim 15; Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători - minim 15;

Logica intervenției în PROGRAMARE - Corelarea MĂSURILOR GAL cu Strategia de dezvoltare locală

Obiectivul de dezvoltare GAL	Prioritățile de dezvoltare GAL	Măsurile
OS5.Promovarea și informarea turistică UNITARĂ la nivelul MICROREGIUNII Clisura Dunării;	OS5: a), b), c), d), e), f), g)	M1. Promovarea UNITARĂ a teritoriului Clisura Dunării
OS4.Dezvoltarea serviciilor turistice și a serviciilor complementare turismului în regiune	OS4: d), f), g), h), i), j)	M2. Dezvoltarea satelor din Clisura Dunării
	OS4: a), b), c)	M3. Investiție în servicii turistice și adiacente
	OS4: j)	M4. Servicii de bază pentru economie și pentru populația rurală (centre comunitare multifuncționale)
OS2.Sprijinirea dezvoltării și certificării produselor locale	OS2: a), b), c), d), e), f)	M5. Consum produse locale

CAPITOLUL V: Prezentarea măsurilor

Denumirea măsurii	Promovarea UNITARĂ a teritoriului Clisura Dunării
Codul măsurii	M1/6B
Tipul măsurii	X INVESTIȚII SERVICII SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	<p>Măsura „Promovarea unitară a teritoriului Clisura Dunării” presupune susținerea dezvoltării zonei Clisura Dunării prin organizare de evenimente și dezvoltarea de materiale de promovare unitare și contribuie la dezvoltarea turismului, sprijinirea valorificării produselor, serviciilor culturale și turistice ale zonei prin acțiuni, care nu se regăsesc în nici una dintre măsurile PNDR, adică prin organizarea de spectacole cu caracter tradițional, programe turistice, târguri, manifestări tradiționale și prin editarea de cataloage, hărți și programe on-line de ghidare și acces la serviciile locale. Aceste programe au ca scop prelungirea sezonului estival turistic cu minim 2 luni prin oferirea de evenimente cu atractivitate turistică.</p> <p>Prin târgurile incluse și materialele de promovare editate vor crește veniturile producătorilor, sunt folosite spațiile comune, care oferă posibilitate de venituri alternative satului - aspect care contribuie și la incluziunea persoanelor marginalizate din comunități - care pot deveni mici producători sau pot oferi servicii locale;</p>
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	<i>Art. 4, pct. c.) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.</i>
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	OS5.Promovarea și informarea turistică UNITARĂ la nivelul MICROREGIUNII
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.20 Reg.(UE) nr.1305/2013	Prioritatea 6 promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale, cu accent pe următoarele
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	<ul style="list-style-type: none"> h) Asocierea CIT și pentru activități de promovare; i) Oferta turistică a regiunii și materiale de promovare unitară a Clisurii; j) Promovarea on-line a Clisurii: hartă on-line accesibilă pe tabletă și telefon etc; k) Pagini web dedicate promovării turistice a regiunii;

	<p>l) Programe de promovare turistică a regiunii a pachetelor turistice;</p> <p>m) Expoziții cu vânzare - produse tradiționale locale;</p> <p>n) Participare la târguri de turism și evenimente naționale și internaționale;</p>
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. 20 din Reg.(UE) nr.1305/2013	art. 20, alin. 1 , punctul e din Reg.(UE) nr.1305/2013. e) investiții de uz public în infrastructura de agrement, în informarea turiștilor și în infrastructura turistică la scară mică;
1.7. Contribuția la domeniile de intervenție	Prioritatea 6 promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale Domeniul de Intervenție 6B încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;
1.8. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la inovare și protecția mediului prin dezvoltarea durabilă a zonei;
1.9. Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Măsura este complementară cu toate măsurile SDL
1.10. Sinergia cu alte măsuri din SDL	Măsura va sprijini toate măsurile SDL; M1, M2,M3,M4 - duc la atingerea OS3 al PNDR și contribuie sinergic la 7 din măsurile asumate prin OS5 Strategia GAL Clisura Dunării;
2. Valoarea adăugată a măsurii	
<p>Stimularea organizării de evenimente tradiționale, turistice, precum și a târgurilor contribuie la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prevenirea marginalizării populației vârstnice - folosirea lor ca resursă în dezvoltarea de servicii locale; - Promovarea locurilor de cazare - va aduce extra-venituri pentru populație; - Stimularea comercializării produselor locale - la târgurile finanțate prin această măsură și prin promovarea în materialele promoționale editate; - Înnoirea tradițiilor locale - promovarea lor în materialele promoționale inițiate; - Prezența în mediul on-line a activităților locale va atragerii tinerii pentru a se stabili în regiune și de asemenea va întinerii categoria de turiști care vizitează Clisura Dunării. 	
3. Trimiteri la alte acte legislative	
<p>Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale - republicată, cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare;</p> <p>Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013 (art. 20), Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013</p>	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	<p>Entități publice: autorități publice locale și asociațiile acestora</p> <p>Entități private: ONG-uri definite conform legislației în vigoare</p>

	Beneficiarii direcți - vor beneficia complementar de toate cele 3 măsuri din strategie aferente domeniului de intervenție 6B și acestea, tot complementar vor fi punctul de plecare pentru celelalte 2 măsuri - legate de serviciile de sprijinire a turismului.
4.2. Beneficiarii indirecti	populația locală întreprinderile locale Complementaritatea vizează producătorii locală - care vor promova produse proprii (M1) - le vor putea dezvolta ca servicii pentru turiști (M3) și le vor putea desface în pensiunile locale (M5)
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	
<i>Pentru proiectele în care beneficiarul realizează și investiții specifice (ghiduri de promovare, platforme on-line, hărți digitale etc.) sau legate de evenimente (scenă mobilă, sonorizare, etc), rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv.</i> Plăți în avans, în cazul în care beneficiarul realizează și investiții, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014.	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
<p>Acțiuni eligibile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investițiile legate de organizare evenimente (de exemplu achiziționarea de corturi, scene mobile, etc.) - Investiții în materiale promoționale privind Clisura Dunării <i>ghiduri de promovare, platforme on-line, hărți digitale, filme de promovare etc.)</i> - Organizarea evenimentelor bazate pe tradiții populare, valori culturale și naturale, cu scopul menținerii tradițiilor locale, ca o valoare importantă în oferta turistică a zonei, și a prevenirii marginalizării persoanelor vârstnice și a depopulării. - Organizarea evenimentelor și programelor care deservește dezvoltarea sensibilizării tinerilor asupra tradițiilor, sănătății și mediului, consolidarea identității locale, cu scopul de a crește sensibilitatea generației noi asupra valorilor existente în zonă. - Organizarea evenimentelor care au ca scop menținerea și dezvoltarea identității locale a zonei, consolidarea cooperării economice durabile pe teritoriul LEADER - Organizarea de evenimente cu scopul sprijinirii consumului conștient și a stilului de viață sănătos - Organizarea activităților legate de conștientizare asupra stilului de viață sănătos și problemele de mediu, - Organizarea de activități sportive care contribuie atât la menținerea sănătății populației, cât și la atragerea turiștilor prin participare la evenimente - Susținerea evenimentelor sportive și culturale în legătură cu specificul teritorial - Organizare de târguri cu specific local; <p>Acestea au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.</p>	
7. Condiții de eligibilitate	

Investițiile pot fi exclusiv cele legate de promovarea unitară a Microregiunii (*ghiduri de promovare, platforme on-line, hărți digitale, filme etc.*) și de organizarea evenimentelor, (scenă mobilă, sonorizare, etc), și presupune întocmirea, documentelor aferente investiției conform HG 907/2016 sau HG 28/2008 (după caz).

- Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Activitatea/serviciul să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Activitatea/serviciul trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală
- Activitatea/serviciul să se realizeze în teritoriul GAL Clisura Dunării;
- Angajament din partea beneficiarului că va introduce manifestarea/eventimentul/târgul organizat cuprins în proiect în circuitul turistic.

Solicitantul va întocmi un plan anual cu privire la programul/târgul organizat

8. Criterii de selecție

- *Proiectul contribuie la conservarea patrimoniului local și a tradițiilor locale;*
- *Proiectul contribuie la susținerea evenimentelor bazate pe tradiții populare, valori culturale și naturale, cu scopul menținerii tradițiilor locale*
- *Proiectul contribuie la sensibilizarea tinerilor asupra sănătății și mediu, consolidarea identității locale;*
- *Proiectul contribuie la dezvoltarea identității locale a zonei,*
- *Proiectul sprijină activitățile legate de conștientizare asupra stilului de viață sănătos, cuprinde activități sportive care contribuie atât la menținerea sănătății populației, cât și la atragerea turiștilor prin participare la evenimente*
- *Proiectul prevede atragerea atenției asupra problemelor de mediu, de protecția mediului și de atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea,*
- *Proiectul are o componentă inovatoare*
- *Proiectul propune realizarea de manifestări în afara sezonului estival turistic sau atrage turiștii pentru un număr mai mare de 4 zile;*
- Programul este derulat în parteneriat local;
- Modalitatea de punctare va fi completată și detaliată în Ghidul Solicitantului

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

Măsura sprijină atingerea unui obiectiv strategic specific de dezvoltare a Microregiunii Clisura Dunării (OS5) și sprijină în mod direct realizarea celorlalte obiective (OS2 și OS4). Fiind la limita a 2 regiuni de dezvoltare - nu au existat până în acest moment intenții de promovare unitară a microregiunii - în comunitățile din cele 2 județe (Mehedinți și Caraș-Severin) promovarea este dispersată și nu există cooperare pentru extinderea sezonului turistic și a numărului de zile pe care turiștii îl petrec în regiune.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

Rata sprijinului este de 100% în cazul proiectelor negeneratoare de profit. Valoarea proiectelor este de 10.000 Euro și sprijinul va fi acordat pe baza **rambursării costurilor eligibile suportate și plătite efectiv cu posibilitatea de plăți în avans.**

În cazul în care beneficiarul realizează și investiții legate de evenimente (scenă mobilă, sonorizare, etc), intensitatea sprijinului va fi de:

- 100% pentru investiții negeneratoare de venit;
- 100% pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică;

10. Indicatori de monitorizare

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite - min.3500 locuitori;
Numărul evenimentelor organizate - minim 3;
Numărul participanților la evenimente - minim 300;
Numărul producătorilor care participă la târguri;
Numărul materialelor de promovare realizate și diversitatea acestora (medii de transmitere).

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- Acordarea de sprijin pentru organizare de evenimente, care vizează dezvoltarea zonei LEADER
- Promovarea unitară la nivelul celor 2 județe implicate;
- Evenimente derulate în parteneriat interregional pentru transferul/schimbul de turiști între cele două părți ale Clisurii;

Denumirea măsurii	Dezvoltarea satelor din Clisura Dunării
Codul măsurii	M2/6B
Tipul măsurii	X INVESTIȚII SERVICII SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare.Corelare cu analiza SWOTT	Măsura va contribui la îmbunătățirea sau extinderea serviciilor locale de bază destinate populației rurale, inclusiv a celor de agrement și culturale și a infrastructurii aferente; îmbunătățirea infrastructurii la scară mică (inclusiv investiții în domeniul energiei din surse regenerabile și al economisirii energiei) și investiții de uz public în informarea turiștilor în infrastructura turistică la scară mică. Măsură vizează satisfacerea unor nevoi ale comunității locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, precum și crearea unor noi locuri de muncă. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural este indispensabil legată de existența unei infrastructuri rurale, existența și accesibilitatea serviciilor de bază, inclusiv a celor de agrement, social, socio-medical și cultural. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de agrement, social, socio-medical și cultural reprezintă o cerință esențială pentru creșterea calității vieții și care pot conduce la o incluziune socială, inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale.
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Art. 4, c.) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiei comunității rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	OS4:Dezvoltarea serviciilor turistice și a serviciilor complementare turismului în regiune. •
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Prioritatea 6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	OS4:Dezvoltarea serviciilor turistice și a serviciilor complementare turismului în regiune: d) Sprijinirea dezvoltării infrastructurii mici pentru turism; f) Deschiderea de spații de închiriere; g) Amenajarea de spații pentru petrecerea timpului liber; h) Amenajarea punctelor de atracție turistică;

	i) Dezvoltarea centrelor de tradiții locale publice; j) Servicii pentru turiști;
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. 20 din Reg.(UE) nr.1305/2013	art. 20 , alin. 1, punctul d
1.7.Contribuția la domeniile de intervenție	Domeniul de Intervenție 6B Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale
1.8.Contribuția la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013	Măsura contribuie la inovare și protecția mediului
1.9.Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Măsura este complementară cu toate măsurile SDL propuse spre finanțare;
1.10.Sinergia cu alte măsuri din SDL	Măsura contribuie la dezvoltarea infrastructurii de bază pentru turism și deci implementarea ei va contribui ulterior la susținerea celorlalte măsuri prin creșterea valorii adăugate a acestora; M2, M3, M4 contribuie împreună la atingerea OS4 din Strategia GAL Clisura Dunării;
2. Valoarea adăugată a măsurii	
<p>Măsura va sprijini aspectele principale ale Strategiei - creșterea perioadei sejururilor și extinderea perioadei active.</p> <p>Sprijinul pentru proiectele derulate în parteneriat este un alt aspect al valorii adăugate - unul din criteriile importante de selecție va fi cel al proiectelor propuse în parteneriat (fie la nivel micro-regional fie a parteneriatului public-privat la nivel local).</p> <p>La proiectarea investițiilor cu construcții se impune luarea în considerare a caracteristicilor arhitecturale, de structură urbanistică și de peisaj și a celor legate de eficientizarea energetică a investițiilor prin utilizarea de energie regenerabilă, acesta fiind un criteriu de selecție. <i>GAL va acorda consultanță gratuită pentru beneficiari prin intermediul unui Comitet Arhitectural și Peisagistic contractat.</i></p> <p>Proiectele care au un impact micro-regional vor primi punctaj mai mare și beneficiarul poate obține plafonul maxim al ajutorului public nerambursabil.</p>	
3. Trimiteri la alte acte legislative	
Legea nr. 215/2001; Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013, Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	<p>Entități publice</p> <ul style="list-style-type: none"> • autorități publice locale și asociațiile acestora (ADI-uri); • ONG-uri.
4.2. Beneficiarii indirecți	<ul style="list-style-type: none"> • populația locală • întreprinderile înființate și/sau dezvoltate în teritoriu • ONG-uri din teritoriu <p>Infrastructura dezvoltată la M2, complementar cu cea dezvoltată la M4 - va sprijini în mod direct servicii serviciile</p>

	dezvoltate pentru turiști și pentru populația locală și afacerile inițiate de întreprinderile înființate la nivel local;
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	
<ul style="list-style-type: none"> • Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv ; • Sprijinul public nerambursabil va respecta R(CE) 1407/2013, cu o valoare maxima de pana la 200.000 euro/proiect • Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R(UE) nr. 1305/2014, precum și a cap.8.1 din PNDR 2014-2020 • 	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
6.1. Pentru proiecte de investiții	
<p>Acțiuni eligibile: Investiții în infrastructura rurală de bază la scară mică în vederea unei dezvoltări economice durabile și a reducerii sărăciei în spațiul rural.</p> <p>Înființarea traseelor turistice și a traseelor tematice și a punctelor de belvedere pe traseele turistice/tematice;</p> <p>Înființarea, amenajarea spațiilor publice de agrement pentru populația rurală;</p> <p>Înființarea/dezvoltarea și dotarea infrastructurii de valorificare a produselor locale;</p> <p>Înființarea și/sau extinderea rețelei publice de iluminat;</p> <p>Înființarea și/sau extinderea sistemelor de supraveghere;</p> <p>Achiziționarea utilajelor, echipamentelor pentru serviciile publice locale în cadrul primăriilor;</p> <p>Înființarea, modernizarea și dotarea infrastructurii de agrement și turistic de uz public conform specificului local;</p> <p>Amenajarea infrastructurii de acces la obiectivele turistice.</p> <p>Acțiuni imateriale: costuri generale ocazionate de cheltuielile/onorariile cu arhitecți, consultanți, ingineri, inclusiv studii de fezabilitate/memorii justificative/plan de afaceri, vor fi realizate în limita a 10% din total cheltuieli eligibile pentru proiecte ce prevăd construcții-montaj, și în limita de 5% pentru proiectele care prevăd achiziții simple.</p> <p>Acțiuni neeligibile: Nu sunt eligibile la această măsură investițiile în infrastructura mare de apă, canalizare etc.;</p> <p>Acestea au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.</p>	
7. Condiții de eligibilitate	
7.1. Pentru proiectele de investiții	
<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; • Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau în incapacitate de plată; • Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată; 	

- Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;
- Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală și/sau județeană aprobată;
- Investiția să se realizeze în teritoriul LEADER;
- Intervenția ia în considerare caracteristicile arhitecturale, structura urbanistică, peisajul și eficiența energetică - prin respectarea sugestiilor oferite gratuit de **Comitetul de Consultanță Arhitecturală și Peisagistică**.

8. Criterii de selecție

- Proiecte realizate în parteneriat;
- Proiecte cu impact micro-regional;
- Exploatarea resurselor de energie regenerabilă;
- Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă;
- Proiecte combinate cu măsura din POCU pentru infrastructura socială;
- Folosirea resurselor locale;
- Implicarea tinerilor în cadrul proiectelor;
- Deschiderea investiției/serviciului către grupuri vulnerabile - accesibilitatea pentru grupuri vulnerabile;
- Investiția în energia regenerabilă;
- Contribuția la Obiectivele transversale (mediu și climă);
- Valoarea proiectelor (proiectele cu valori mai mici vor fi punctate suplimentar);
- Integrarea minorităților naționale (vor fi punctate proiectele care au ca beneficiari direcți sau indirecti membri ai minorităților - în special a minorității romă);
Modalitatea de punctare va fi completată și detaliată în Ghidul Solicitantului

9. Sume aplicabile și rata sprijinului

9.1. Justificare

La stabilirea cuantumului sprijinului am avut în vedere aspectul dacă un proiect deservește mai multe UAT-uri (cel puțin 3 UAT-uri) din teritoriu, beneficiarul poate obține plafonul maxim al ajutorului public nerambursabil.

9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:

Intensitatea sprijinului va fi de:

- 100% pentru investiții negeneratoare de venit
- 100% pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică
- 90% pentru investiții generatoare de venit pentru cheltuielile eligibile din proiect.

Valoarea proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 - 200.000 Euro.

10. Indicatori de monitorizare

Număr de comune sprijinite - minim 2;

Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite - minim 3.500 locuitori;

Se va reduce numărul deplasărilor locuitorilor din mediul rural la oraș - rezultat din studiul de impact realizat;

Îmbunătățirea stării de sănătate a populației - rezultat din studiul de impact realizat;

Număr de locuri de muncă nou create - rezultat din studiul de impact realizat;

Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază de infrastructură îmbunătățită - rezultat din studiul de impact realizat;

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- propunerea proiectelor în parteneriat public privat, pentru a acoperi minim 3 comune din GAL și punctarea energiei regenerabile ca și componentă a proiectului;
- implicarea **Comitetului de Consultanță Arhitecturală** desemnat și contractat de GAL - acesta va prezenta un element inovativ prin care beneficiarii, încă de la conceptualizarea proiectului, vor accesa consultanță, oferită cu titlu gratuit.

Denumirea măsurii	Investiție în servicii turistice și adiacente
Codul măsurii	M3/6A
Tipul măsurii	SERVICII X INVESTIȚII SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	Implementarea acestei măsuri este necesară pentru stimularea mediului de afaceri din spațiul rural prin susținerea financiară a întreprinzătorilor care realizează activități neagricole pentru prima dată (start-up în baza unui plan de afaceri) fie pentru cei care modernizează și/sau dezvoltă întreprinderile existente. Măsura contribuie la: ocuparea unei părți din excedentul de forță de muncă existent, la diversificarea economiei rurale, la creșterea veniturilor populației rurale și a nivelului de trai, la scăderea sărăciei și la combaterea excluderii sociale.
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	ART.4. pct c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	Măsura contribuie la obiectivul general local - OS4.Dezvoltarea serviciilor turistice și a serviciilor complementare turismului în regiune.
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Prioritatea 6. Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale
1.5. Contribuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura participă la realizarea următoarelor Priorități ale SDL: a)Dezvoltarea și înființarea spațiilor de cazare în locuințele locale - pensiunile / gospodăriilor agroturistice - sprijin financiar pentru înființarea spațiilor de cazare în locuințele proprii cu potențial turistic. b)Amenajarea de spații de campare; c)Dezvoltarea de produse și pachete turistice - sprijin financiar privind studiile de oportunitate, înființarea și dezvoltarea pachetelor și produselor turistice; facilitarea legăturii cu experți implicați în dezvoltarea de produse și pachete turistice;
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. 19 din Reg.(UE) nr.1305/2013	Art.19 alin. (1) lit.(b) investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole
1.7.Contribuția la	Domeniul de Intervenție 6A - Facilitarea diversificării, a înființării

domeniile de intervenție	și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă
1.8. Contribuția la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013	Măsura contribuie la inovare și protecția mediului Proiectele selectate vor contribui la stimularea inovării în UAT prin activitățile economice nou înființate, prin contribuția adusă la dezvoltarea resurselor umane, prin crearea de locuri de muncă și combaterea sărăciei. Toate investițiile realizate în cadrul acestei măsuri vor fi din categoria celor „prietenose cu mediul” fiind selectate cu prioritate proiectele care adoptă soluții de obținere a energiei din surse regenerabile.
1.9. Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Complementaritate cu măsurile: Măsura este complementară cu toate celelalte 4 măsuri ale SDL. În principal împreună cu măsura M5 - va sprijini la dezvoltarea de produse locale - această măsură promovând folosirea de materii prime și dezvoltarea de produse locale non-agricole;
1.10. Sinergia cu alte măsuri din SDL	Va sprijini componenta de promovare unitară a microregiunii - promovarea se va baza pe investițiile realizate în cadrul acestei măsuri; M2, M3, M4 contribuie împreună la atingerea OS4 din Strategia GAL Clisura Dunării;
2. Valoarea adăugată a măsurii	
Măsura contribuie la:	
<ul style="list-style-type: none"> • stimularea activităților economice noi din sfera serviciilor pentru populație sau pentru alte activități economice non-agricole din teritoriul GAL (cu centrare pe servicii turistice); • stimularea folosirii produselor locale în dezvoltarea zonei; • dezvoltarea resurselor umane și utilizarea de know-how; • crearea de noi locuri de muncă; 	
3. Trimiteri la alte acte legislative	
<ul style="list-style-type: none"> • Legislația națională cu incidență în domeniile activităților neagricole prevăzută în Ghidul solicitantului pentru participarea la selecția SDL • Ghidurile solicitantului pentru măsurile 6.4 din PNDR 2014-2020 • Reg. (UE) 1303/2013 , Reg. (UE) 1305/2013, Reg. (UE) nr. 1407/2014 	
4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	<ul style="list-style-type: none"> • micro-întreprinderi și întreprinderi non-agricole mici existente și nou înființate din spațiul rural; • Fermieri sau membrii unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unei activități non-agricole în zona rurală în cadrul întreprinderii deja existente încadrabile în categoria microîntreprinderi și întreprinderi mici, cu excepția persoanelor fizice neautorizate. <p>Complementaritatea vizează producătorii locali - care vor putea dezvolta ca servicii pentru turiști (M3), vor promova produse proprii</p>

	(M1) și le vor putea desface în pensiunile locale (M5)
4.2. Beneficiarii indirecti	Persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă,
6. 5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)	
<ul style="list-style-type: none"> •; • Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv de solicitant pentru proiectele de modernizare/dezvoltare a întreprinderilor mici/micro-întreprinderilor existente; • Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în conformitate cu art.45(4) și art.63 ale Reg.(UE) nr. 1305/2013. <p>Sprijinul public nerambursabil va respecta R(CE) 1407/2013, privind acordarea ajutorului de minimis in cuantum maxim de pana la 200.000 euro/beneficiar/pentru 3 ani fiscali</p>	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
<p>Acțiune eligibile:</p> <p>Cheltuieli eligibile specifice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea clădirilor; • Achiziționarea și costurile de instalare, inclusiv în leasing de utilaje, instalații și echipamente noi; • Investiții intangibile: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci; • Înființarea/modernizarea de firme de profil non-agricol; • înființarea de ateliere/cooperative meșteșugărești; <p>Construcția, extinderea și/sau modernizarea și dotarea agropensiunilor și a altor structuri de primire turistică (camping, sat de vacanță, bungalow-uri, etc.)</p> <p>•Înființarea/modernizarea/dotarea de activități de agrement/recreative (trasee turistice; parcuri tematice de tip paint-ball, aventuri, amenajări areale de echitație, etc; centre închiriere echipamente sportive-biciclete, ATV-uri, undițe, etc;)*</p> <p>*ATENȚIE - pentru activitățile de agrement și recreative sunt eligibile doar construcții de tipul - birou/spațiu de depozitare echipamente, vestiare și montarea de echipamente specifice amenajării necesare desfășurării activității (de ex. obstacole pentru echitație, sisteme de scripeți parc de aventuri, etc.);</p> <p>Atentie! Sunt eligibile doar tipurile de operatiuni care sunt in concordanta cu Regulamentele Europene in vigoare.</p> <p>Acțiuni neeligibile: Nu sunt eligibile utilaje si echipamente second-hand.Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;</p> <ul style="list-style-type: none"> - cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 - prestarea de servicii agricole, achiziționarea de utilaje și echipamente agricole aferente acestei activități, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională <p>Acestea au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • •
<p>7. Condiții de eligibilitate</p>
<ul style="list-style-type: none"> •
<p>7.2 Pentru proiectele de investiții în modernizarea/dezvoltarea întreprinderilor existente</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; • Investiția trebuie să se încadreze în unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură; • Solicitantul trebuie să își desfășoare activitatea aferentă investiției finanțate în teritoriul GAL; • Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de a asigura cofinanțarea investiției; • Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată pe baza prezentării unei documentații tehnico-economice; • Întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate; • Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare.
<p>8. Criterii de selecție</p>
<p>- Vor fi selectate cu prioritate proiectele care utilizează energia produsă din surse regenerabile și proiecte care folosesc resurse locale și dezvoltă produse locale în domeniul non-agricol;</p> <p>- Suma nerambursabilă acordată va respecta condiția creării de noi locuri de muncă astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pentru 1 loc de muncă = 40.000 Euro • Pentru 100.000 Euro și peste se vor crea minim 3 locuri de muncă <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea proiectelor în parteneriat (parteneriatul public-privat va primi un punctaj mare); • Abordarea Clisurii Dunării ca întreg; • Implicarea tinerilor în cadrul proiectelor; • Deschiderea investiției/serviciului către grupuri vulnerabile - accesibilitatea pentru grupuri vulnerabile; • Contribuția la Obiectivele transversale (mediu și climă); • Valoarea proiectelor (proiectele cu valori mai mici vor fi punctate suplimentar); • Integrarea minorităților naționale (vor fi punctate proiectele care au ca beneficiari direcți sau indirecti membri ai minorităților - în special a minorității române);   <p>Modalitatea de punctare va fi completată și detaliată în Ghidul Solicitantului</p>
<p>9. Sume aplicabile și rata sprijinului</p>
<p>9.1. Justificare</p>
<p>Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt din categoria operațiunilor generatoare de venit.</p>
<p>9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:</p>

•Pentru proiectele de modernizare/dezvoltare întreprinderi mici sau micro-întreprinderi non-agricole intensitatea sprijinului va fi de 70 - 90% pentru cheltuielile eligibile din proiect. Intensitatea sprijinului public nerambursabil este de 70%. Intensitatea sprijinului public nerambursabil poate fi de 90% în următoarele cazuri: pentru solicitanții care desfășoară activități producție, servicii medicale, sanitar veterinar și agroturism sau pentru fermierii care își diversifică activitatea de bază agricolă prin dezvoltarea unor activități non-agricole. Valoarea sprijinului nerambursabil poate fi cuprinsă între 5000 Euro și 200.000 Euro, respectând prevederile acordării ajutorului de minimis.

10. Indicatori de monitorizare

Număr de locuri de muncă nou create - minim 12;

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinzătorilor din domeniul non-agricol pentru înființarea și/sau dezvoltarea activităților neagricole în comunele din teritoriul GAL. Măsura se adresează exclusiv acelor activități sau operațiuni deficitare.

Sunt încurajate întreprinderile din domeniul non-agricol care asigura servicii în mai mult de doua UAT din GAL.

Măsura vizează încurajarea și susținerea turismului rural, în toate formele sale.

Măsura vizează încurajarea și susținerea întreprinderilor sociale și a cooperativelor.

Denumirea măsurii	Servicii de bază pentru economie și pentru populația rurală (Centre comunitare multifuncționale)
Codul măsurii	M4/6B
Tipul măsurii	X INVESTIȚII SERVICII SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOT	<p>Măsura contribuie la realizarea centrelor comunitare multifuncționale sociale, de sănătate și pentru tehnologie IT care vor deservi nevoile legate de informare, asistență medicală comunitară și socială a locuitorilor din teritoriul GAL Clisura Dunării. Această măsură vizează satisfacerea unor nevoi ale vizitatorilor (turiști) și comunităților locale, dezvoltarea socio-economică a teritoriului, precum și crearea a noi locuri de muncă. În cadrul centrelor comunitare multifuncționale de exemplu pot fi asigurate următoarele servicii: servicii de asigurare a internetului și de educație permanentă, servicii de permanență și asistență medicală primară comunitară; servicii de consultație și tratament stomatologic; servicii de analize medicale de laborator; servicii de asistență socială-refugiu temporar pentru mame și copii; servicii de îngrijire medicală și asistență socială la domiciliu; servicii de dezvoltare și educație timpurie; servicii auxiliare cu caracter administrativ, etc.</p> <p>Măsura va contribui la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor comunelor din zonă prin furnizarea oportună și prin accesibilizarea serviciilor IT (broadband), serviciilor medicale și de asistență socială.</p> <p>Realizarea obiectivelor măsurii ating la inversarea tendințelor de declin economic și social și de depopulare a zonelor rurale.</p>
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Art. 4, pct. c.) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și a comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea locurilor de muncă;
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	OS4.Dezvoltarea serviciilor turistice și a serviciilor complementare turismului în regiune;
1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Prioritatea 6 Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale
1.5. Contibuția la Prioritățile SDL (locale)	OS4.j) Servicii pentru turiști și localnici: Punct sanitar, Servicii salvamont-salvaspeo-salvamar, Servicii pentru copiii, servicii pentru animale de companie, Servicii de înfrumusețare, SPA, Servicii de transport în comun, servicii sociale (asistență socială,

	cluburi pentru seniori, centre de bătrâni), Centre multifuncționale pentru educație și servicii IT și broadband;
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. 20 din Reg.(UE) nr.1305/2013	art. 20 d., b., g.
1.7Contribuția la domeniile de intervenție	Domeniul de intervenție 6B încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale
1.8Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la inovare, protecția mediului
1.9.Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Măsura este complementară cu toate celelalte 4 măsuri finanțate prin SDL - propunând componenta de infrastructură care să sprijine celelalte servicii dezvoltate;
1.10.Sinergia cu alte măsuri din SDL	Măsura va oferi suport pentru serviciile on-line oferite în microregiune (create prin celelalte măsuri) și, de asemenea, centrele sociale înființate vor folosi resursele și produsele locale dezvoltate prin M5 și M1. M2, M3, M4 contribuie împreună la atingerea OS4 din Strategia GAL Clisura Dunării;
2.Valoarea adăugată a măsurii	
Înființarea și/sau modernizarea centrelor comunitare multifuncționale de servicii IT, asistență medicală comunitară și socială reprezintă o abordare complexă pentru soluționarea privind accesibilizarea serviciilor de bază pentru populația din satele izolate și greu accesibile, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități.	
3.Trimiteri la alte acte legislative	
Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale - republicată, cu modificările și completările ulterioare; Hotărârea Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare; Legea asistenței sociale nr. 292 din 2011 Legea nr. 219 din 23 iulie 2015 privind economia socială Reg. (UE) nr. 1303/2013, Reg. (UE) nr. 1305/2013 (art. 20, art. 35), Reg. (UE) nr. 807/2014, Reg. (UE) nr. 1407/2013 Legea nr. 154/2012 privind regimul infrastructurii rețelelor de comunicații electronice; Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 140/2012;	
4.Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)	
4.1. Beneficiari direcți	Entități publice: Autorități publice locale și asociațiile acestora Entități private: ONG-uri definite conform legislației în vigoare; Întreprinderi sociale; Asociația Grupul de Acțiune Locală Clisura Dunării, începând cu al

	doilea apel de selecție, în cazul în care nici un alt solicitant nu și-a manifestat interesul în cadrul primului apel lansat.
4.2. Beneficiarii indirecti	<ul style="list-style-type: none"> • populația locală • întreprinderile înființate și/sau dezvoltate în cadrul centrelor comunitare multifuncționale; • ONG-uri care vor avea activități de asistență socială în centrele comunitare multifuncționale; <p>Infrastructura dezvoltată la M4, complementar cu cea dezvoltată la M2 - va sprijini în mod direct servicii serviciile dezvoltate pentru turiști și pentru populația locală și afacerile inițiate de întreprinderile înființate la nivel local;</p>
5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr. 1303/2013)	
<ul style="list-style-type: none"> • Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv; • Sprijinul public nerambursabil va respecta R(CE) 1407/2013, cu o valoare maxima de pana la 200.000 euro/proiect • • Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale R. (CE) nr. 1305/2014. 	
6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile	
6.1. Pentru proiecte de investiții	
<p>Acțiuni eligibile: Înființarea, modernizarea și/sau dotarea centrelor comunitare multifuncționale; Acțiuni neeligibile: nu vor fi finanțate infrastructuri de tip rezidențial; Acestea au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2 conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.</p>	
7. Condiții de eligibilitate	
7.1. Pentru proiectele de investiții	
<ul style="list-style-type: none"> • Solicitantul să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili; • Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată; • Solicitantul se angajează să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani, de la ultima plată; • Investiția să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură; • Investiția trebuie să fie în corelare cu strategia de dezvoltare locală Investiția să se realizeze în teritoriul acoperit de GAL și să deservească mai multe UAT-uri din teritoriu; • Proiectele de infrastructură socială trebuie să asigure funcționarea prin operaționalizarea infrastructurii de către o entitate acreditată ca furnizor de servicii sociale. Beneficiarii acestor proiecte trebuie să asigure sustenabilitatea proiectului din surse proprii/alte surse de finanțare (recomandabil prin accesarea Obiectivului specific 5.2 din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020). In elaborarea măsurilor de 	

<p>infrastructură socială și a celor dedicate minorităților, parteneriatul trebuie să țină cont de evitarea segregării.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consultarea prealabilă de către potențialii beneficiari încă de la începerea elaborării proiectelor cu Comitetul arhitecților desemnați și contractați de GAL cu scopul luării în considerare a caracteristicilor arhitecturale, de structură urbanistică și de peisaj.
<p>8. Criterii de selecție</p> <ul style="list-style-type: none"> • Întreținerea și asigurarea funcționării centrului comunitar multifuncțional în parteneriat (de ex. cu alte comune, ONG-uri); • Dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă; • Crearea de noi locuri de muncă cu normă întreagă; • • Folosirea resurselor locale; • Abordarea Clisurii Dunării ca întreg; • Implicarea tinerilor în cadrul proiectelor; • Deschiderea investiției/serviciului către grupuri vulnerabile - accesibilitatea pentru grupuri vulnerabile; • Contribuția la Obiectivele transversale (mediu și climă) • Valoarea proiectelor (proiectele cu valori mai mici vor fi punctate suplimentar) • Integrarea minorităților naționale (vor fi punctate proiectele care au ca beneficiari direcți au indirecti membrii ai minorităților - în special a minorității rome). Modalitatea de punctare va fi completată și detaliată în Ghidul Solicitantului
<p>9. Sume aplicabile și rata sprijinului</p>
<p>9.1. Justificare</p> <p>La stabilirea cuantumului sprijinului am avut în vedere aspectul dacă un proiect deservește mai multe UAT-uri (cel puțin 3 UAT-uri) din teritoriu, beneficiarul poate obține plafonul maxim al ajutorului public nerambursabil.</p>
<p>9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:</p> <p>Intensitatea sprijinului va fi de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% pentru investiții negeneratoare de venit • 100% pentru investiții generatoare de venit cu utilitate publică • 90% pentru investiții generatoare de venit pentru cheltuielile eligibile din proiect. <p>Valoarea proiectelor poate fi cuprinsă între 5.000 - 200.000 Euro</p>
<p>10. Indicatori de monitorizare</p> <p>Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite - minim 5.000 locuitori; Se va reduce numărul deplasărilor locuitorilor din mediul rural la oraș - rezultat din studiul de impact realizat; Îmbunătățirea stării de sănătate a populației - rezultat din studiul de impact realizat; Număr de locuri de muncă nou create - minim 2; Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază infrastructură îmbunătățită - rezultat din studiul de impact realizat;</p>

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

- îmbunătățirea și accesibilizarea serviciilor locale IT, medicale și de asistență socială în mediul rural.
- Introducerea, dezvoltarea unităților de îngrijire medicală și asistență socială la domiciliu în special pentru populația îmbătrânită din satele Clisurii;
- Funcționarea Comitetului de Consultanță Arhitecturală desemnat și contractat de GAL prezintă un element inovativ prin care beneficiarii, încă de la conceptualizarea proiectului, vor accesa consultanță, oferită cu titlu gratuit.
- Dotarea clădirilor multifuncționale cu sisteme care utilizează energie regenerabilă;

Denumirea măsurii	„Consum produse locale”
Codul măsurii	M5/3A
Tipul măsurii	INVESTIȚII X SERVICII SPRIJIN FORFETAR
1.Descrierea generală a măsurii	
1.1 Justificare. Corelare cu analiza SWOTT	<p>Această măsură va oferi sprijin financiar pentru stimularea asocierii în vederea creșterii valorii adăugate a produselor locale; ea va stimula înființarea de grupuri de producători în domeniul în vederea protejării produselor alimentare și agricole la nivel local și micoregional, pentru aplicarea schemelor de calitate, stimularea proceselor și a proiectelor realizate în comun, realizarea lanțurilor scurte și a strategiilor de marketing în comun, de promovare a produselor agricole și alimentare locale, crearea de piețe locale. Investițiile vor avea un impact pozitiv asupra turismului local și vor ajuta la stimularea dezvoltării mediului de afaceri local. Sprijinirea are drept scop stimularea înființării de grupuri de producători, de realizare a lanțurilor scurte și protejarea produselor agricole și alimentare tradiționale și locale, în scopul includerii lor ca și componentă de bază a activităților de turism rural, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuind astfel la atractivitatea teritoriului Clisura Dunării.</p> <p>Sprijinirea stimulării înființării de grupuri de producători în vederea protejării produselor alimentare și agricole la nivel național sau european, pentru aplicarea schemelor de calitate, a proceselor și a proiectelor realizate în comun, realizarea lanțurilor scurte și a strategiilor de marketing în comun, promovarea produselor agricole și alimentare de importanță locală, crearea de piețe locale contribuie nu numai la sporirea calității vieții în zonele LEADER, ci și la creșterea și diversificarea activităților de procesare a produselor agricole, crearea de branduri locale, de integrare în turismul rural și crearea de locuri de muncă. Proiectele sprijinite la nivelul strategiilor de dezvoltare locală au un impact pozitiv asupra obiectivelor FEADR.</p>
1.2. Obiectivul de dezvoltare rurală al Reg(UE) 1305/2013	Art.4 punctul : a) favorizarea competitivității agriculturii; c) obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.
1.3.Obiectivul specific local al măsurii	OS2.Sprijinirea dezvoltării și certificării produselor locale

1.4. Contribuție la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg.(UE) nr.1305/2013	Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: Prioritatea 3- Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură
1.5. Contibuția la Prioritățile SDL (locale)	Măsura contribuie la toate prioritățile OS2 specifice ale SDL.
1.6. Măsura corespunde obiectivelor art. 16 din Reg.(UE) nr.1305/2013;	art.16. Scheme de calitate pentru produse agricole și alimentare alineatul1. Punctul c. scheme voluntare de certificare a produselor agricole recunoscute de statele membre ca aplicând orientările UE privind cele mai bune practici pentru sistemele de certificare voluntară a produselor agricole și alimentare.
1.7Contribuția la domeniile de intervenție	Domeniul de intervenție 3A. Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor și organizațiilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.
1.8 Contribuția la obiectivele transversale ale Reg.(UE) 1305/2013	Măsura contribuie la inovare, protecția mediului.
1.9 Complementaritate cu alte măsuri din SDL	Măsura este complementară cu toate celelalte măsuri prin oferirea produselor locale către circuitul turistic și către serviciile locale și prin conștientizarea populației legat de dezvoltarea afacerilor în zona produselor locale.
1.10 Sinergia cu alte măsuri din SDL	Măsura creează sinergie prin creșterea valorii adăugate a serviciilor turistice din regiune ca urmare a centrării acestora pe produse cu specific local. Măsura contribuie la atingerea a 6 măsuri specifice OS2 din Strategia GAL Clisura Dunării;
2. Valoarea adăugată a măsurii	
<p>- Calitatea și diversitatea producției agricole din teritoriul GAL Clisura Dunării reprezintă unul dintre punctele forte ale dezvoltării teritoriului, reprezentând un avantaj concurențial pentru producători și contribuind în mod semnificativ la patrimoniul cultural și gastronomic actual. Aceasta se datorează competențelor și hotărârii agricultorilor și producătorilor care au păstrat vii tradițiile și în același timp au ținut seama de metodele și materialele de producție noi.</p> <p>- Cetățenii și consumatorii din Uniune solicită din ce în ce mai frecvent atât produse de calitate, cât și produse tradiționale, fiind preocupați, de asemenea, de menținerea diversității producției agricole. Această situație generează o cerere de produse agricole sau alimentare cu anumite caracteristici identificabile, în special în ceea ce privește</p>	

tradiționalitatea și originea geografică a acestora legătura strânsă cu teritoriul de proveniență

- Producătorii pot continua să ofere o gamă diversificată de produse de calitate numai dacă sunt răsplătiți în mod corespunzător pentru eforturile depuse. Aceasta presupune ca ei să aibă capacitatea de a informa cumpărătorii și consumatorii în privința caracteristicilor propriilor produse în condiții de concurență loială și să își poată identifica în mod corect produsele pe piață.

- Folosirea unor sisteme de calitate de către producători prin care aceștia să fie recompensați pentru eforturile lor de a produce o gamă diversificată de produse de calitate poate fi benefică pentru economia rurală. Politică în domeniul calității produselor agricole trebuie să ofere producătorilor instrumentele corespunzătoare de identificare și promovare a acelor produse care au caracteristici specifice, protejând în același timp producătorii respectivi împotriva practicilor neloiale.

Produsele alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale, locale trebuie să fie realizate în unitățile care dețin atestat pentru fabricarea produselor alimentare ce prezintă caracteristici tradiționale, locale și care au solicitat și au obținut derogări de la cerințele menționate în Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 852/2004/CE.

3. Trimiteri la alte acte legislative

RE NR 1601/1991, RE NR110/2008, RE NR854/2007, RE 1151/2012, RE852/2004, RE 1151/2012, ORDINUL 724/2013 privind atestarea produselor tradiționale

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

4.1. Beneficiari direcți	Fermieri (cu excepția persoanelor fizice neautorizate) sau grupuri de fermieri legal constituite care desfășoară activitatea agricolă pe teritoriul GAL, pentru participarea pentru prima dată la o schemă de calitate; Solicitantul trebuie să fie fermier activ conform art. 9 din Regulamentul (UE) nr.1307/2013; Complementaritatea vizează producătorii locali - care vor putea dezvolta ca servicii pentru turiști (M3), vor promova produse proprii (M1) și le vor putea desface în pensiunile locale (M5)
4.2. Beneficiarii indirecți	Persoane fizice și juridice de pe raza pieței locale, agenți din domeniul turismului și alimentației publice;

5. Tip de sprijin (conform art. 67 din Reg. (UE) nr.1303/2013)

- Prima unică anuală (3000 euro/exploatație/schema maxim 5 ani) pentru costurile fixe (costuri de aderare, cotizația anuală, costuri aferente controalelor);
- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv pentru activități de promovare și informare;
-

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

6.2. Pentru proiecte de servicii

Acțiuni eligibile:

- Acțiuni imateriale (costuri fixe);

- Servicii de consultanță și management pentru întocmirea caietului de sarcini și a dosarului de candidatură

<p>-Participarea la scheme de calitate naționale si/sau europene</p> <p>-Participarea la scheme voluntare de certificare a produselor recunoscute de România ca aplicând orientările (ex: produs tradițional, rețete consacrate, produs montan)</p> <p>-Costuri care decurg din activități de informare si promovare puse în aplicare de grupuri de producători, privind produse care fac obiectul unei scheme de calitate care beneficiază de sprijin conform art. 16 alin. (1) din Reg. (UE) nr.1305/2013.</p> <p>- Acestea au fost stabilite cu respectarea prevederilor din HG nr. 226/2015, Regulamentele (UE) nr. 1305/2013, nr. 1303/2013, PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a Sm 19.2, conform prevederilor din Ghidul Solicitantului, aprobat prin OMADR nr. 295/2016.</p>
<p>7. Condiții de eligibilitate</p>
<p>7.2 Pentru proiectele de servicii</p>
<p>Solicitantul își desfășoară activitatea într-un UAT din GAL</p>
<p>8. Criterii de selecție</p>
<p>Solicitantul va justifica utilitatea proiectului cel puțin pentru populația din UAT-ul în care acesta își desfășoară activitatea si implicit al GAL.</p> <p>Se pot asocia mai multe entități pe baza unui acord de parteneriat, solicitantul fiind unul din parteneri. Se va justifica utilitatea proiectului și implicarea în proiect de către fiecare partener.</p> <p>Folosirea resurselor locale;</p> <p>Dezvoltarea proiectelor în parteneriat / de către structuri asociative;</p> <p>Numărul de locuri de muncă create;</p> <p>Abordarea Clisurii Dunării ca întreg;</p> <p>Implicarea tinerilor în cadrul proiectelor;</p> <p>Deschiderea investiției/serviciului către grupuri vulnerabile - accesibilitatea pentru grupuri vulnerabile;</p> <p>Investiția în energia regenerabilă;</p> <p>Contribuția la Obiectivele transversale (mediu și climă)</p> <p>Valoarea proiectelor (proiectele cu valori mai mici vor fi punctate suplimentar)</p> <p>Integrarea minorităților naționale (vor fi punctate proiectele care au ca beneficiari direcți au indirecti membrii ai minorităților – în special a minorității rome).</p>
<p>9. Sume aplicabile și rata sprijinului</p>
<p>9.1. Justificare: Solicitantul trebuie să respecte toate cerințele în vigoare referitoare la schema pentru care acesta aplică.</p>
<p>9.2. Sume aplicabile și rata sprijinului:</p>
<p>Suma forfetară 3000 euro/an/exploatație/schema pentru 5 ani;</p> <p>Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv pentru activități de promovare și informare;</p> <p>Ponderea maximă a intensității sprijinului public nerambursabil din totalul cheltuielilor eligibile este de până la 70% pentru acțiunile de informare și promovare ;</p>

10. Indicatori de monitorizare

Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți - minim 15;

Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători - minim 15;

Numărul de atestate obținute - minim 5;

Numărul de echipamente achiziționate în vederea participării la târguri, expoziții și piețe locale cu specific - minim 5;

Numărul evenimentelor de promovare realizate - minim 5;

Caracterul inovativ al măsurii derivă din următoarele:

Măsura este una tipic inovativă - ea sprijină dezvoltarea specificului local și în același timp asocierea producătorilor - ambele aspecte fiind considerate puncte slabe în regiune.

Caracterul inovativ îl dă și introducerea campaniei consum produse locale - care va sensibiliza localnicii și pensiunile din Clisură să consume produse locale;

CAPITOLUL VI: Descrierea complementarității și/sau contribuției la obiectivele altor strategii relevante (naționale, sectoriale, regionale, județene etc.)

a) Complementaritatea cu celelalte obiective din Strategia de dezvoltare a microregiunii;

1. Dezvoltarea Infrastructurii mari în microregiune - Obiectiv atins în întregime din PNDR, POIM, RO-RS și alte surse

- Modernizarea drumurilor spre proprietățile agricole;
- Amenajare drumuri și podețe locale;
- Pista cicloturistică pe Dunăre - pistă terestră sau suspendată în funcție de posibilitățile reliefului;
- Infrastructura de comunicații-dezvoltarea telefoniei fixe și mobile în regiune și a conexiunii internet;
- Construirea și renovarea de locuințe pentru tineri care se stabilesc în mediul rural din Microregiune;

2. Sprijinirea dezvoltării și certificării produselor locale

- Înființarea întreprinderilor pentru prelucrarea și valorificarea produselor locale;
Obiectiv atins în întregime din POCU și alte surse

3. Dezvoltarea microfermelor (plantațiilor și produselor agricole și piscicole specifice regiunii); Obiectiv atins în întregime din PNDR, POP și alte surse

- Sprijin pentru dezvoltarea exploatațiilor agricole - cu centrare pe gospodăriile / exploatațiile familiale corelate cu activități legate de produse specifice locale și cu activități turistice;
- Dezvoltarea sistemelor de colectare a produselor - sprijinirea asocierii pentru dezvoltarea sistemelor de colectare și valorificare la nivel local și în exteriorul regiunii a produselor agricole locale; activități inovatoare de valorificare și promovare a produselor locale;
- Sprijinirea fermelor de subzistență - definirea modelului de fermă de subzistență preponderent la nivel local (cercetare privind identificarea mărimii optime în UDE a fermelor care au nevoie de sprijin);
- Sprijinirea fermelor piscicole care se înființează în regiune

4. Dezvoltarea serviciilor turistice și a serviciilor complementare turismului în regiune

- dezvoltarea și înființarea de pensiuni turistice - sprijin pentru înființarea pensiunilor noi și dezvoltarea. **(Obiectiv atins în întregime din PNDR și alte surse)**
- Dezvoltarea de zone de cazare pe suprafața apei - locuințele lacustre; **(PNDR)**
- Amenajarea de porturi pentru agrement și turism; **(PNDR, alte surse);**
- Amenajarea Pistei de cicloturism pe toată zona Clisurii; **(PNDR, alte surse)**

6. Educația antreprenorială a tinerilor privind valorificarea tradițiilor, meseriilor și resurselor locale

- Formarea privind dezvoltarea de meserii tradiționale: Centre de formare meserii, Centre de afaceri pentru meserii tradiționale, Întreprinderi sociale privind meseriile tradiționale; (Obiectiv atins în întregime din POCU și alte surse)
- Programe de informare și conștientizare privind patrimoniul local - în instituțiile locale: școală, biserică; (Obiectiv atins în întregime din POCU, alte surse)
- Formarea personalului specializat în domeniul turismului; (Obiectiv atins în întregime din POCU și alte surse)
- Formarea competențelor antreprenoriale și necesare mediului de afaceri (Obiectiv atins în întregime din POCU și alte surse)
- Educația ecologică a tinerilor. Educarea tinerilor privind viața în Parcul natural. (alte surse)
- Inițierea și dezvoltarea firmelor de consultanță pentru afaceri; (Obiectiv atins în întregime din PNDR și alte surse)
- Sprijin pentru firmele care angajează tineri șomeri sau tineri în căutarea unui loc de muncă; (Obiectiv atins în întregime din POCU și alte surse)
- Sprijin pentru firmele care înființează întreprinderi sociale; (Obiectiv atins în întregime din POCU și alte surse)
- Parteneriatul pentru consultanță financiară, juridică și în afaceri; (Obiectiv atins în întregime din POR și alte surse)
- Înființarea și dezvoltarea incubatoarelor de afaceri pentru microintreprinderi; (Obiectiv atins în întregime din POR, POCU și alte surse)
- Înființarea de birouri regionale de creditare pentru afaceri și proiecte (Obiectiv atins în întregime din POCU și alte surse)

7. Valorificarea obiectivelor culturale / vestigiilor istorice și potențialului local

- Planuri peisagistice ale regiuni (Obiectiv atins în întregime din POIM, RO-RS)
- PUG-uri și planuri de dezvoltare pentru fiecare comunitate din regiune (Obiectiv atins în întregime din POCA)
- Refacerea cetăților și așezărilor istorice locale (Obiectiv atins în întregime din POR, RO-RS)
- Inventarierea și declararea site-urilor de patrimoniu cultural și natural (Obiectiv atins în întregime din POIM, RO-RS)
- Valorificarea potențialului hidrologic, eolian și solar pentru dezvoltarea energiei regenerabile; (Obiectiv atins în întregime din POIM, RO-RS)

8. Sprijinirea cooperării la nivel național și internațional

- Programe transfrontaliere cu Serbia; (Obiectiv atins în întregime din RO-RS)
- Cooperarea cu microregiuni / organizații din regiunea Dunării; (Strategia Dunării, RO-RS, Ro-Bg)

b) Complementaritatea cu STRATEGIA DUNĂRII;

Strategia de dezvoltare locală GAL Clisura Dunării este complementară cu STRATEGIA DUNĂRII în toate cele 4 obiective ale sale

- interconectarea regiunii Dunării;
- protejarea mediului în regiunea Dunării;
- creșterea prosperității în regiunea Dunării;
- consolidarea regiunii Dunării.

c) Complementaritatea cu Planul de Management al vizitatorilor Parcului Natural Porțile de Fier;

Prin faptul că Parcul Natural Porțile de Fier este constituit pentru a proteja peisajul: arie protejată, administrată în principal pentru conservarea peisajului și recreării. Parcului Natural Porțile de Fier este un teritoriu în care remarcabilă frumusețe a peisajelor și diversitatea biologică pot fi valorificate în condițiile păstrării nealterate a tradițiilor, iar îmbunătățirea calității vieții comunităților să fie rezultatul unor activități economice ale locuitorilor, desfășurate în armonie cu natura.

CAPITOLUL VII: Descrierea planului de acțiune

a)Calendarul estimativ al activității;

Acțiunile propuse pentru implementarea SDL sunt următoarele:

A1. Managementul GAL - Responsabil implementare - Manager GAL;

A1.1. Pregătirea activității de implementare a SDL; achizițiile realizate de GAL, pregătirea materialelor de promovare privind măsurile finanțate prin SDL;

A1.2. Activitatea administrativă curentă; pregătirea și depunerea raportărilor lunare și activitatea curentă administrativă;

A1.3. Monitorizarea activității GAL; înregistrarea datelor cu privire la activitatea GAL;

A2. Lansarea măsurilor GAL - Responsabil implementare - Manager GAL;

Măsurile propuse de GAL vor fi lansate după următorul algoritm:

Sesiune 1 - vor fi lansate toate cele 5 măsuri;

Sesiune 2 - vor fi lansate măsurile pentru care nu s-au contractat în întregime sumele alocate;

Sesiune 3 - vor fi lansate măsurile pentru care nu s-au contractat în întregime sumele alocate - sau conform modificărilor bugetare prevăzute;

A3. Animarea teritoriului și promovarea proiectelor GAL - Responsabil - Facilitator 1 GAL;

Vor fi organizate cel puțin 3 acțiuni de animare - cate una pentru fiecare Sesiune de finanțare; de asemenea, vor fi organizate cel puțin 2 acțiuni de animare suplimentare - pentru pregătirea proiectului de cooperare și pentru pregătirea a minim 2 proiecte depuse pentru Prioritățile complementare privind implementarea SDL. În medie vom avea minim 2 acțiuni de animare anual; Fiecare acțiune de animare va include minim 10 activități pentru a acoperi toate cele 8 Comune din teritoriul GAL și satele cu interes mai mare privind măsurile inițiate. *Animarea va pune un accent major pe complementaritatea SDL - promovând aplicarea la alte programe (PNDR, POCU, POR, POIM) pentru proiectele care nu sunt specifice SDL.* Animarea va fi realizată de personalul GAL, cei 2 Facilitatori și restul personalului GAL și vor fi sprijinite prin servicii subcontractate pentru realizarea materialelor de promovare;

A4. Informarea cu privire la activitatea GAL - Responsabil - Facilitator 2 GAL;

Anual va fi organizată câte o acțiune de informare privind activitatea GAL. Informarea va fi realizată de personalul GAL, cei 2 Facilitatori și restul personalului GAL și vor fi sprijiniți prin servicii subcontractate pentru realizarea materialelor de promovare;

A5. Monitorizarea proiectelor finanțate prin GAL - Responsabil - Asistent manager GAL;

A5.1. Aprobarea cererilor de plată ale GAL; va fi realizată cu sprijinul unui serviciu subcontractat de management financiar al GAL;

A5.2. Monitorizarea evoluției proiectelor GAL; va fi realizată de asistentul manager Gal - care va depune documentele lunare de monitorizare și raportare;

A6. Identificarea altor surse de finanțare pentru implementarea strategiei - Manager GAL;

- Pregătirea și implementarea a cel puțin unui proiect de cooperare;
- Pregătirea documentației POCU pentru componenta de servicii sociale;
- Atragerea a cel puțin 2 proiecte pentru prioritățile complementare - în principal proiecte POCU sau din alte surse de finanțare;

A7. Formarea resursei GAL (personal, reprezentanți ai partenerilor, beneficiari)- Manager GAL; GAL va continua formarea resursei umane pentru creșterea capacității de implementare a SDL. Formarea va fi realizată atât cu resurse proprii - Managerul GAL are competențele necesare pentru anumite aspecte legate de formarea echipei; dar și cu servicii subcontractate pentru temele de interes identificate.

A8. Evaluarea impactului implementării SDL - Manager GAL;

GAL va subcontracta un furnizor de servicii evaluare impact și va realiza anual o etapa (un studiu intermediar) de evaluare a impactului implementării SDL la nivelul Microregiunii. Acesta este considerat un aspect esențial în implantarea strategiei - si, deși GAL Clisura Dunării l-a aplicat și pe perioada anterioară de implementare - este încă o acțiune inovatoare care sprijină evoluția regiunii prin măsurarea permanentă a impactului pe care acțiunile finanțate prin SDL îl au asupra comunității.

Planul de implementare

Nr	Acțiune implementată	2016		2017			2018			2019			2020			2021			2022			2023									
		T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	T29	T30
A1	Managementul GAL																														
	A1.1.Pregătirea activității de implementare a SDL																														
	A1.2.Activitatea administrativă curentă																														
	A1.3.Monitorizarea activității GAL																														
A2	Lansarea măsurilor GAL																														
A3	Animarea teritoriului și promovarea proiectelor GAL																														
A4	Informarea cu privire la activitatea GAL																														
A5	Monitorizarea proiectelor finanțate prin GAL																														
	A5.1.Aprobarea cererilor de plată ale GAL																														
	A5.2.Monitorizarea evoluției proiectelor GAL																														
A6	Identificarea altor surse de finanțare;																														
A7	Formare resursei GAL																														
A8	Evaluarea impactului SDL																														

b)Responsabilii pentru implementarea acțiunilor

În conformitate cu Statutul GAL CLISURA Dunării, responsabilitatea pentru implementarea acțiunilor GAL o are Consiliul Director al GAL. Consiliul Director va numi un Director executiv care va semna un contract de management și coordona la nivel executiv implementarea strategiei.

Prin Hotărâre a AG au fost cumulate funcțiile de Președinte al CD GAL și Director executiv - CD al GAL va decide (pe baza hotărârii AG) semnarea contractului de management GAL cu președintele în exercițiu. Acest aspect are cel puțin următoarele avantaje față de perioada anterioară de funcționare a GAL:

- CD își asumă în mod direct implementarea strategiei - inclusiv componenta executivă;
- Sunt folosite la maxim resursele existente ale GAL;
- Se evită conflictul de asumare a responsabilității - cineva este responsabil de implementare și altcineva semnează Biletul la ordin pentru avans.

Echipa de implementare propusă de GAL va asigura minim 5 posturi cu jumătate de normă, posturi care vor acoperi: managementul general al GAL, monitorizarea implementării activităților, animarea teritoriului (facilitarea relației cu beneficiarii, promovarea măsurilor finanțate de GAL și sprijin cu informații în pregătirea dosarelor de finanțare, informarea privind activitatea GAL), evaluarea cererilor de finanțare (evaluarea conformității și eligibilității și participarea la calculul punctajelor - calcul care va fi realizat cu experți subcontractați), analiza cererilor de plată ale GAL (cu suport al serviciilor subcontractate). De asemenea, GAL va subcontracta servicii pentru managementul financiar al GAL, activități consultanță tehnică, contabilitate, audit - și alte servicii necesare pentru implementarea strategiei GAL.

Un alt aspect important al implementării este acela că partenerii își asumă în mod direct implementarea SDL - majoritatea experților folosiți de GAL pentru implementarea SDL provin din rândul partenerilor; acest aspect duce la întărirea capacității de acțiune prin dezvoltarea resursei umane implicate în dezvoltarea microregiunii.

c)Resursele financiare și materiale necesare;

Cea mai mare parte a resurselor materiale vor fi asigurate prin folosirea resurselor achiziționate în perioada anterioară de implementare: mobilier, calculatoare portabile, imprimantă. Aceste resurse vor fi completate cu alte resurse necesare implementării strategiei: o imprimantă multifuncțională performantă - pentru editarea materialelor simple de informare alte resurse birotică, o mașină 4x4 pentru accesul în teritoriu - teritoriul fiind unul izolat cu comunități care nu au drum asfaltat - situate pe creasta dealurilor;

Resursele financiare pentru asigurarea fluxului financiar - vor fi asigurate din cotizațiile membrilor GAL și prin solicitarea avansului pentru implementarea SDL. Acest aspect a funcționat în termeni acceptabili în perioada anterioară de funcționare.

d)Măsurile de infrastructură socială și broadband propuse și modalitatea de lansare a acestora; Măsura specifică de infrastructură socială și broadband - va fi lansată încă din Sesiunea 1 de proiecte - odată cu celelalte măsuri.

CAPITOLUL VIII: Descrierea procesului de implicare a comunităților locale în elaborarea strategiei

Principiile de la care am plecat în elaborarea strategiei au fost următoarele:

Continuitatea intervenției la nivelul Microregiunii Clisura Dunării - am analizat realizările din perioada de programare 2007-2013 (2015) atât din perspectiva GAL cât și corelat cu alte proiecte și acțiuni derulate la nivelul microregiunii - și am comparat cu nevoile identificate în perioada anterioară de programare - aceste aspecte fiind punctul de plecare în dezvoltarea noii strategii;

Folosirea resursei umane dezvoltate în exercițiul GAL anterior: resursa umana angajată în activitatea GAL, membrii partenerilor GAL formați sau care au fost implicați în activități ale GAL, beneficiarii de proiecte cu finanțare din GAL.

Planificarea participativă - pentru a genera sentimentul de proprietate inclusiv asupra procesului derulat am implicat factorii interesați într-un nou proces de evaluare a nevoilor locale;

Acțiunile de animare derulate în teritoriu au fost:

1. Pregătirea inițierii etapei de planificare - toate întâlnirile din anul 2015 cu membrii GAL pentru finalizarea proiectului anterior au inclus și anumite componente legate de PNDR 2014 - 2020 - am avut mai mult de 4 întâlniri cu membrii CD al GAL, Reprezentanții APL din GAL și ai partenerilor privați, în care am avut subiecte legate de PNDR 2014-2020 și continuitatea activității GAL - unul dintre cele mai discutate subiecte la aceste întâlniri a fost legat de posibilitatea și oportunitatea extinderii GAL - explorând aici mai multe variante:

- Extinderea masivă în județul Caraș-Severi unde o mare parte de zonă eligibilă nu era acoperită de un teritoriu LEADER - aceasta presupunea identificarea unui alt criteriu de specificitate;
- Extinderea pentru a acoperi și celelalte 2 localități care fac parte din Clisura Dunării - situate în partea opusă a orașului Moldova Nouă - situație imposibilă datorită aspectelor geografice și faptului că includerea Orașului Moldova Nouă în GAL ar fi făcut imposibilă asigurarea procentului eligibil de populație rurală;
- Extinderea cu păstrarea specificului zonei - Clisura Dunării - cu 2 comunități: Șopot și Cărbunari Comunități care sunt alipite comunităților din Clisură, au teritorii în Parcul Natural Porțile de Fier și nu erau prinse în nici un teritoriu LEADER; Această formulă a fost găsită ca aplicabilă în cele din urmă și a fost pusă în practică - Primarii celor 2 UAT-uri fiind invitați la întâlnirile GAL. Doar Primarul Comunei Șopot a răspuns invitației de a se alătura GAL și a participat la 2 din întâlnirile organizate în programul anterior de finanțare;

În etapa de animare și elaborare a SDL am asigurat promovarea egalității dintre bărbați și femei și a integrării de gen, cât și prevenirea oricărei discriminări pe criterii de sex,

origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală prin accesul egal la informație și la locațiile de desfășurare a acțiunilor întreprinse

2. Evaluarea nevoilor din teritoriu - mergând pe principiul consultării de jos în sus, am organizat câte o întâlnire în fiecare comunitate de pe teritoriul GAL - la care a invitat să participe: beneficiari ai proiectelor GAL, firme private din comună, ONG-uri locale și reprezentanți APL și alte instituții locale; La această întâlnire am dezvoltat:

- O analiză SWOT a Comunei - integrată în dezvoltarea întregii microregiuni;
- O Viziune de dezvoltare a microregiunii pentru 2020;
- Principalele Direcții de dezvoltare ale Microregiunii - în termeni de **PRIORITĂȚI**;
- Idei de proiecte pe care ar dori să le aplice - cu finanțare din GAL;

3. Întâlniri de analiză și planificare cu membrii GAL. Pentru a dezvolta Strategia Gal am derulat următoarele întâlniri:

- O întâlnire pregătitoare - în care am decis extinderea GAL și modalitatea de lucru privind animarea teritoriului;
- O întâlnire de analiză a informațiilor culese și dezvoltare a unei forme finale a Strategiei;
- O Adunare generală de aprobare a SDL și a documentelor/modificărilor necesare pentru depunerea dosarului de candidatură;

CAPITOLUL IX: Organizarea viitorului GAL - Descrierea mecanismelor de gestionare, monitorizare, evaluare și control a strategiei

1.Consolidarea capacității actorilor locali relevanți de a dezvolta și implementa operațiunile, inclusiv promovarea capacităților lor de management al proiectelor;

CAL Clisura Dunării - continuă consolidarea capacității actorilor relevanți de a se implica în dezvoltarea Microregiunii - prin continuarea structurilor decizionale și de implementare dezvoltate în perioada de programare anterioară.

Decizia în GAL va fi asigurată de Adunarea generală a membrilor GAL - la inițierea activității aceasta va coincide cu semnatarii parteneriatului care depune SDL. Majoritatea parteneriatului pentru depunerea SDL este compus din membrii ai structurii anterioare (având în cea mai mare parte aceeași reprezentanți).

Comitetul Director al GAL - va lua deciziile între perioadele de întâlnire ale AG GAL; 4 din membrii CD fiind aceeași ca în perioada anterioară;

Comitetul de Selecție al GAL - va fi alcătuit din 9 membrii - un reprezentant al fiecărei comune din GAL + Reprezentantul Parcului Natural Porțile de Fier (reprezentantul comunei noi - Șopot - înlocuind Președintele GAL care preia coordonarea componentei de implementare), cu respectare ponderii public/privat:

- 4 membrii ai Comitetului Director - Președintele GAL va ocupa și funcția de Manager GAL și nu va face parte din Comitetul de selecție al proiectelor;
- 5 membrii reprezentanți ai partenerilor - aprobați prin AG a GAL;
- 5 membrii ai Comitetului de selecție a proiectelor sunt reprezentanți ai partenerilor privați din GAL și
- 4 ai instituțiilor publice (RNPF a fost asimilată ca instituție publică); Vicepreședintele GAL - va asigura președinția Comitetului de selecție a proiectelor GAL;

Organizarea viitoare a GAL pleacă de la principiile continuității și folosirii resursei umane formate în perioada anterioară de programare:

Activitatea de management, monitorizare, control va fi asigurată de minim 2 experți, care vor asigura mai mult de o normă de lucru zilnic - minim 10 ore/zi;

1.Managementul GAL - (minim 2 ore/zi) va fi asigurat de un Manager cu experiență de peste 10 ani în activități generale de management, cu experiență în derularea de activități LEADER și cu experiență în managementul altor programe de finanțare (complementare). Va avea rol în coordonarea generală a activității GAL, coordonarea echipelor de lucru și a activității serviciilor subcontractate, va coordona procesul de selectare a proiectelor GAL; reprezentarea GAL în relația cu AFIR și MADR și în relația cu terții;

2.Secretar(ă) GAL: (8 ore/zi) studii superioare, cunoașterea teritoriului; va monitoriza activitatea GAL și transparența acțiunilor GAL în teritoriu, va înregistra documentele GAL

inclusiv proiectele primite de GAL pentru finanțare, va pregăti documentele pentru comitetele de selecție, va realiza comunicarea directă cu Beneficiarii și cu AFIR, va monitoriza evoluția proiectelor finanțate de GAL și relația cu beneficiarii, va realiza comunicarea cu membrii GAL și cu structurile de decizie ale GAL, va pregăti documentația necesară pentru Comitetele de selecție și va asigura secretariatul la Comitetele de selecție ale proiectelor, întâlnirile CD și ale AGA a GAL.

Activitatea de management a GAL - va fi sprijinită prin: **Servicii de management tehnic** - va pregăti documentația pentru lansarea măsurilor de finanțare ale GAL; va pregăti documentația pentru depunerea rapoartelor tehnice ale GAL; **Servicii de management financiar** - servicii subcontractate specific pentru realizarea raportărilor financiare și a cererilor de plată;

Activitatea de animare/informare (responsabili animare și informare) - Animarea și Informare vor fi asigurate de 2 facilitatori cu experiență din perioada anterioară de programare; Ei vor asigura împreună minim 8 ore/zi activitate (minim 4 ore fiecare). Activitatea animatorilor va fi intensă în premergătoare sesiunilor de depunere a cererilor de finanțare; fiecare animator va răspunde de activitatea de animare a 4 comune de pe teritoriul GAL; **Responsabilități:** vor identifica la nivel local posibili beneficiari și vor organiza întâlnirile cu beneficiarii din teritoriu; vor oferi informații cu privire la măsurile de finanțare deschise ale GAL;

Selecția și managementul proiectelor SDL - Responsabili cu verificarea, evaluarea și selecția proiectelor - vor fi angajați 2 responsabili cu minimum 8 ore/zi (minimum 4 ore/zi fiecare) - ei vor organiza activitatea de evaluare a proiectelor și cea de contact cu beneficiarii pentru implementarea proiectelor. Ei vor fi sprijiniți de un serviciu subcontractat de evaluare proiecte - serviciu care va aplica efectiv procedura de evaluare a proiectelor în conformitate cu metodologia GAL.

Celelalte activități ale GAL vor fi asigurate cu servicii. Vor fi asigurate minim următoarele servicii: Serviciu Audit financiar; Servicii promovare (realizare materiale promoționale și vizibilitate în presă); Servicii organizare evenimente (evenimente de animare, promovare și de comunicare cu beneficiarii și populația din teritoriu), servicii administrative și alte servicii necesare pentru buna funcționare a GAL; Cu respectarea transparenței, egalității de șanse și aspectelor ce țin de evitarea conflictelor de interese, vom promova furnizarea serviciilor de către furnizori din teritoriu.

2.Procedura de selecție a proiectelor - GAL a conceput o procedură de selecție nediscriminatorie și transparentă și a unor criterii obiective în ceea ce privește selectarea operațiunilor, care să evite conflictele de interese, care garantează că cel puțin 51% din voturile privind deciziile de selecție sunt exprimate de parteneri care nu au statutul de autorități publice și permite selecția prin procedură scrisă; Procedura de selecție se bazează pe următoarele aspecte/etape:

- Evaluarea tehnică a proiectelor - conformitatea, eligibilitatea și acordarea punctajului - comisia de evaluare și serviciile subcontractate;
- Rezolvarea problemelor legate de contestații - Comisia de contestații a GAL;
- Aprobarea selecției și a procedurii de selecție - de către Comitetul de selecție a proiectelor;

3.Coerența cu strategia de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității - este asigurată de SDL GAL Clisura Dunării prin acordarea de prioritate operațiunilor în funcție de contribuția adusă la atingerea obiectivelor și țințelor strategiei Microregiunii și prin complementaritatea cu celelalte programe naționale de dezvoltare. În această etapă GAL asigura coerența prin următoarele aspecte:

- Modalitatea de selecție a măsurilor finanțate prin SDL a fost direcționată pentru a asigura o promovare și dezvoltare unitară a microregiunii - măsurile care țin de dezvoltarea și specificul anumitor localități au fost redirecționate către alte surse de finanțare complementare;
- Complementaritatea abordării la nivelul măsurii 19 și a intervenției POCU aferente - măsurile POCU pentru servicii sociale, proiectele de cooperare finanțate prin GAL - sunt canalizate COERENT pe aceeași linie de dezvoltare a teritoriului;
- Identificarea oportunităților complementare pentru asigurarea dezvoltării și promovării unitare a Microregiunii - fiind o microregiune izolată, la granița dintre 2 județe/regiuni, departe de reședințele de județ și de centrele regionale, la granița cu Serbia - am tratat IZOLAREA ca o oportunitate de dezvoltare: și am planificat dezvoltarea bazat pe complementaritatea cu programul transfrontalier RO-RS (mai ales componenta de infrastructură mare și mediu), POCU - comunități defavorizate (componenta de antreprenoriat social și antreprenoriat pentru tineri), POIM pentru componentele de infrastructura (cu accent pe mediu), POP pentru componenta de pescuit pe Dunăre, POCA - pentru componenta de dezvoltare a administrației locale.

4.Procedura de depunere a cererilor de proiecte. GAL va propune pregătirea și publicarea unei proceduri de depunere de proiecte, în 3 etape:

Etapa 1 - vor fi lansate toate cele 5 măsuri cu perioadă de depunere a proiectelor de 60 zile. Lansarea va avea loc după o perioadă de animare a teritoriului și promovare a măsurilor GAL finanțate prin SDL Clisura Dunării.

Etapa 2. - vor fi lansate măsurile pentru care nu s-a cheltuit toată suma lansată în etapa 1, cu o perioadă de depunere a proiectelor de 45 zile.

După Etapa 2 se va evalua nevoia/oportunitatea de modificări ale ponderii măsurilor finanțate de GAL, în funcție de consumul alocărilor la primele 2 lansări și în funcție de interesul local identificat;

Etapa 3. - vor fi lansate măsurile pentru care nu s-a cheltuit toată suma lansată în etapele 1 și 2 sau cele modificate, cu o perioadă de depunere a proiectelor de 45 zile.

Criteriile de selecție a proiectelor GAL - vor fi pregătite/adaptate pentru fiecare măsură. Dintre criterii nu vor lipsi:

- Folosirea resurselor locale;
- Dezvoltarea proiectelor în parteneriat (parteneriatul public-privat va primi un punctaj mare);
- Numărul de locuri de muncă create;
- Abordarea Clisurii Dunării ca întreg;
- Implicarea tinerilor în cadrul proiectelor;
- Deschiderea investiției/serviciului către grupuri vulnerabile - accesibilitatea pentru grupuri vulnerabile;
- Investiția în energia regenerabilă;
- Contribuția la Obiectivele transversale (mediu și climă)
- Valoarea proiectelor (proiectele cu valori mai mici vor fi punctate suplimentar)
- Integrarea minorităților naționale (vor fi punctate proiectele care au ca beneficiari direcți au indirecti membrii ai minorităților - în special a minorității rome).

Aceste criterii vor fi adaptate și completate în funcție de specificul fiecărei măsuri.

CAPITOLUL X: Planul de finanțare al strategiei

Planul de finanțare al strategiei propus de GAL este următorul:

Finanțarea strategiei are în vedere următoarele principii:

1. Finanțarea priorităților specifice de dezvoltare a Microregiunii prin SDL;
2. Complementaritatea SDL cu PNDR - prioritățile SDL care pot fi finanțate în mod direct prin PNDR vor fi promovate în teritoriu ca atare;
3. Complementaritatea cu POCU - atragerea de finanțare suplimentară pentru componenta de servicii sociale;
4. Atragerea de alte finanțări pentru dezvoltarea microregiunii - GAL va implica personalul propriu în atragerea altor finanțări pentru implementarea priorităților complementare din PNDR.

Măsurile finanțate prin SDL GAL Clisura Dunării vor fi:

M1 - Promovarea UNITARĂ a teritoriului Clisura Dunării;

M2 - Dezvoltarea satelor din Clisura Dunării;

M3 - Investiție în servicii turistice și adiacente;

M4 - Servicii de bază pentru economie și pentru populația rurală (Centre comunitare multifuncționale);

M5 - „Consum produse locale”

Planul de finanțare SDL GAL Clisura Dunării						
VALOARE SDL COMPONENTA A	Suprafață TERITORIU GAL	Populație TERITORIU GAL	VALOARE TOTALĂ COMPONENTA A (EURO)			
	974,51	13.526,00	1.228.609			
COMPONENTA A ¹	PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ ² (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/PRIORITATE (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	VALOARE PROCENTUALĂ ³ (%)
	3	M5/3a	80%-100%	240.000	240.000	19,53%
	6	M1/6b	100%	130.000	742.900	60,47%
		M2/6b	90%-100%	130.000		
		M3/6a	90%-100%	240.000		
		M4/6a	90%-100%	242.900		
	Cheltuieli de funcționare și animare ⁴				245709	20,00%
TOTAL COMPONENTA A				1228609		

CAPITOLUL XI: Procedura de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul SDL
Procedura de evaluare și selecție a proiectului este descrisă în CAPITOLUL IV. Organizarea și funcționarea comitetului de selecție a proiectelor - Art. 18 - Art. 26.

.....

Art. 19 (1) **Comitetul de selecție** al proiectelor este constituit din reprezentanți ai Membrilor Asociației delegați conform statutului și legislației în vigoare.

(2) Pentru perioada în care Asociația este acreditată ca GAL în cadrul Măsurii LEADER a PNDR, comitetul de selecție va funcționa conform procedurilor stabilite în dosarul de candidatură.

(3) Asociația poate constitui comitete de selecție și în cadrul altor programe de finanțare.

(4) Comitetul de selecție este legal constituit dacă 2/3 din numărul membrilor acestuia sunt prezenți la ședința de selecție.

Art. 20 (1) Proiectele Asociației și Proiectele depuse de beneficiarii din Teritoriul LEADER sunt aprobate de Comitetul de selecție a proiectelor.

(2) Decizia se ia cu votul majorității simple a membrilor participanți la ședința de selecție.

Art. 21 Procesul de pregătire a ședinței de selecție este următorul:

.....

- (4) Directorul executiv GAL va constitui, pentru fiecare Măsură de finanțare din strategie un Comitet tehnic format din **3 membrii - responsabil evaluare și facilitatori GAL și experți externi angajați/cooptați**. Comitetul va fi numit prin decizie a Directorului executiv al GAL.
- (5) Comitetul tehnic al GAL (numit de Directorul executiv) va evalua proiectele, și va prezenta beneficiarului (printr-un reprezentant al său) eligibilitatea și punctajul proiectului și va solicita acordul beneficiarului privind punctajul acordat proiectului. Acordul va fi oferit în scris de către beneficiar;
- (6) Comitetul tehnic va întocmi un raport de evaluare cu punctajele oferite pentru fiecare proiect declarat conform și eligibil și argumentarea/descrierea punctajelor oferite;
- (7) Beneficiarul poate contesta, pe loc, punctajul obținut de proiect, prin contestație scrisă;
- (8) Refuzul Beneficiarului de a semna acordul privind punctajul va fi înregistrat (din oficiu) ca o contestație a beneficiarului cu privire la punctajul calculat al proiectului;
- (9) Pentru soluționarea contestațiilor, Directorul GAL va constitui un comitet de evaluare a contestațiilor alcătuit din 3 membrii, alții decât cei care au făcut parte din comitetul de selecție (dintre **responsabili evaluare, facilitatori GAL și experți externi angajați/cooptați**). Directorul executiv poate face parte și el din comitetele de soluționare a contestațiilor). Aceștia vor reevalua aplicația, vor calcula punctajul separat. Comitetul de contestație va întocmi un raport privind soluționarea contestațiilor depuse.
- (10) Directorul GAL va pregăti un raport general de selecție pentru fiecare Măsură din strategie și îl va depune spre aprobare Comitetului de selecție. **Contestațiile depuse și soluționarea lor vor fi prezentate în cadrul raportului de selecție.**
- (11) Pe baza prezentului ROI și a Contractului de finanțare, Directorul executiv va dezvolta și va propune spre aprobarea CD o metodologie pentru anunțarea măsurilor și selectarea proiectelor de finanțare;

Art. 22 (1) Comitetul de selecție se întrunește pentru a analiza și aproba raportul de selecție realizat de Directorul executiv, conform procesului și prevederilor de la Art. 20.

(2) La ședințele comitetului de selecție vor participa și membrii comitetelor tehnice (experții GAL și externi).

(3) Directorul GAL (sau o persoană desemnată) va prezenta Raportul de selecție pentru fiecare măsură.

(4) Comitetul de selecție poate audia (solicita explicații) membri comitetului tehnic.

Art. 23 Comitetul de selecție poate decide:

(1) Aprobarea raportului de selecție în întregime;

(2) Aprobarea parțială a raportului de selecție. Această decizie se poate lua în condițiile în care sunt constatate deficiențe în evaluare privind acordarea punctajelor în conformitate cu Strategia de dezvoltare. În această situație va fi solicitată pe loc refacerea raportului de selecție în conformitate cu decizia Comitetului de selecție și apoi Comitetul de selecție va proceda la aprobarea acestuia;

(3) Respingerea raportului de selecție. Această decizie se poate lua în situații de nerespectare a procedurii aprobate prin prezentul Regulament de funcționare. În această situație este decisă o perioadă de remediere a situației de maxim o lună calendaristică și este decisă organizarea unei noi Ședințe a Comitetului de selecție a proiectelor. Termenul de organizare a noii Ședințe nu poate depăși o lună calendaristică de la data Ședinței în care a fost respins în întregime raportul de evaluare.

.....

Membrii comitetului de selecție a proiectelor

Nr	Partenerul	Membrii propuși	Descriere	Funcția
1	Asociația de Turism si Agrement Cazanele Dunării;	Membru, Membru supleant	Privat - ONG	Președinte CS Vicepreședinte GAL
2	Asociația Partener pentru Dezvoltare Svinița;	Membru, Membru supleant	Privat - ONG	Membru CD GAL
3	Comuna Sopot;	Membru, Membru supleant	Public-Comuna	Membru CD GAL
4	Comuna Sichevița.	Membru, Membru supleant	Public-Comuna	Membru CD GAL
5	Asociația Comunității Eșelnița Cazanele Dunării;	Membru, Membru supleant	Privat - ONG	Membru CS
6	Tismănariu Loredana PFA;	Membru, Membru supleant	Privat - PFA	Membru CS
7	SC Ecatur SRL;	Membru, Membru supleant	Privat - SRL	Membru CS
8	Regia Națională Parcul Natural Porțile de Fier;	Membru, Membru supleant	Public - Regie Națională	Membru CS
9	Comuna Coronini;	Membru, Membru supleant	Public-Comuna	Membru CS

Comitetul de selecție respectă criteriile de eligibilitate: 5 membri ai reprezentanților privați, 4 ai reprezentanților publici, un singur membru din mediul urban (Parcul Natural Porțile de Fier - care are activitate pe întreg teritoriul GAL. În plus, Comitetul de selecție asigură condiții privind egalitatea de șanse și reprezentarea tuturor factorilor interesați: Comune, ONG-uri, SRL-uri, PFA-uri și Regia Autonomă.

CAPITOLUL XII: Descrierea mecanismelor de evitare a posibilelor conflicte de interese conform legislației naționale

Evitarea conflictelor de interese se va realiza prin următoarele mecanisme:

- Decizia Adunării Generale al GAL pentru situațiile în care Consiliul Director poate avea un interes direct - de ex.: deși Statul GAL prevede că CD va selecta și angaja directorul executiv al GAL (manager GAL), pentru a evita conflictul de interese am apelat la Hotărârea AG pentru cumularea funcțiilor de președinte și director executiv - urmând ca la decizia CD de semnare a contractului de management - decizia să fie semnată doar de ceilalți membrii ai CD (Președintele GAL nu va participa la decizie).
- Directorul GAL va solicita membrilor echipei de implementare o semnare a declarației de evitare a conflictelor de interese la numirea acestora în comitetul tehnic de selecție sau din comitetul de soluționare a contestațiilor.
- La contractarea serviciilor de către GAL vom evita orice conflict de interese, în conformitate cu legislația românească și europeană în vigoare.
- La evaluarea proiectelor finanțate de GAL - membrii Comitetului de selecție care vor avea orice fel de interes legat de proiect - nu vor participa la ședința comitetului de selecție la care va fi evaluat proiectul. Membrii comitetului de selecție vor semna o declarație privind evitarea conflictelor de interese.
- Experții angajați ai GAL vor semna o declarație de evitare a conflictului de interese inclusiv în relația lor cu beneficiarii de proiecte ai GAL.
- Subcontractorii GAL - vor semna o declarație privind respectarea conflictului de interese în relația cu Beneficiarii de finanțare GAL.

GAL va încerca să identifice toate posibilele situații de conflict de interese și va găsi soluții pentru aceste situații.